

gemeente Hollands Kroon

Participatieverslag Erfgoedvisie Hollands Kroon

20 juni 2023
Gemeente Hollands Kroon

Omslag
Rijksmonument Gemaal Lely aan de Zuiderdijkweg 22 in Wieringerwerf op 23 september 2022.

Gemeente Hollands Kroon

Datum
20 juni 2023

Inhoudsopgave

Opzet participatietraject **4**

Participatie in Hollands Kroon *4*

Doel *4*

Vorm *4*

Online platform Denk Mee *5*

Tijdlijn *5*

Opbrengsten participatiebijeenkomst **8**

Evaluatie bijeenkomst *8*

Gesprekstafel: Ontstaansgeschiedenis *9*

Gesprekstafel: Archeologie *12*

Gesprekstafel: Cultuurhistorie *14*

Gesprekstafel: Gebouwd Erfgoed *16*

Gesprekstafel: Beleefbaarheid en zichtbaarheid *21*

Gesprekstafel: Overige onderwerpen *24*

Opbrengsten Platform Denk Mee **28**

1. Prachtige visie! *28*

2. Opmerkingen/Aanvullingen Wieringermeer *28*

3. Reactie erfgoedvisie *29*

4. Erfgoedvisie Hollands Kroon *30*

Reactie op bericht 4: Erfgoedvisie Hollands Kroon *31*

5. Ik heb geen idee maar wel wat vragen *32*

6. Input vereniging De Wieringer Molens *33*

7. Instandhoudingsplicht gebouwd erfgoed *36*

Opbrengsten op andere wijze **38**

8. Erfgoed van de oorlog *38*

9. Draagkracht & draagvlak *38*

Conclusie participatietraject **41**

Aantal participanten *41*

Representativiteit *41*

Doel *41*

Opzet participatietraject

De afgelopen jaren is er gewerkt aan een goede basis op erfgoed. In de Kadernota Erfgoed lag de focus op het aanwijzen van gemeentelijke monumenten. Het college streeft naar een stimulerend monumenten- en archeologie en daarom is Hollands Kroon toe aan een nieuwe visie op erfgoed. We gaan verder bouwen op de basis die afgelopen jaren is gelegd.

De Erfgoedvisie gaat over de volgende onderwerpen:

- Archeologie (*Denk aan de sporen uit het verleden die nog altijd te vinden zijn in de bodem.*)
- Cultuurhistorie (*Denk aan de structuren in het landschap zoals dijken, kanalen of een verkavelingspatroon. Maar ook de erfinrichting van een boerderij, tuunwallen en eendenkooien.*)
- Gebouwd erfgoed (*Denk aan monumenten, een beschermd dorpsgezicht, karakteristieke bebouwing, molens, boerderijen, kerken en de historische schepen*)
- Beleefbaarheid en zichtbaarheid (*Denk aan de manieren waarop inwoners en toeristen de geschiedenis van Hollands Kroon kunnen ontdekken.)*

Participatie in Hollands Kroon

Hollands Kroon vindt het belangrijk om samen met inwoners te zoeken naar oplossingen, verbeteringen of nieuwe ideeën. Dat doen we door in gesprek te gaan. In november 2022 is de Participatieverordening vastgesteld waarbij ook de visie op participatie is toegelicht.

De nieuwe Erfgoedvisie heeft gevolgen voor de omgeving. De onderwerpen in de visie hebben bijvoorbeeld invloed op monumenteneigenaren en eigenaren van karakteristieke bebouwing. Daarnaast zijn er bij het thema erfgoed ook veel inwoners betrokken die zich vrijwillig inzetten voor een erfgoedorganisatie zoals een museum of historische vereniging. We willen hen en andere geïnteresseerden via een participatietraject de ruimte geven om van zich te laten horen. Het participatietraject wordt afgesloten met een eindverslag. Hierin wordt een overzicht gegeven hoe het traject is verlopen, welke reacties zijn ontvangen en wat er met de reacties is gedaan.

Doel

Het participatietraject heeft als doel om een inhoudelijk kwalitatief goede erfgoedvisie te maken. Er is een schat aan kennis over de omgeving bij erfgoedliefhebbers aanwezig. Door opmerkingen te verzamelen op een concept van de visie wordt de definitieve visie van betere kwaliteit.

Daarnaast verkleinen we met het participatietraject de afstand tussen de beleidsmaker en onze inwoners door constructief in gesprek te gaan. Inwoners worden betrokken bij het maken van nieuw beleid en hiermee vergroten we het draagvlak voor dit beleid.

Vorm

Er zijn verschillende participatievormen waarbij de mate van invloed kan verschillen. Er is gekozen voor een vorm waarbij we reacties verzamelen op een eerste concept van de erfgoedvisie. Het concept dient als startpunt om met elkaar in gesprek te gaan en geeft duidelijkheid over welke onderwerpen de erfgoedvisie kan gaan.

Het niveau van participatie is ‘meedenken’. Dit betekent dat er ruimte is om meningen en opvattingen te laten horen. De mening van inwoners speelt een grote rol bij de ontwikkeling van het beleid. Maar de uiteindelijke keuze wordt gemaakt door de gemeente. Sommige reacties worden daardoor niet omgezet tot een zichtbare aanpassingen van de visie.

Online platform Denk Mee

We werken met het digitale participatieplatform 'Denk Mee' waar allerlei verschillende projecten op worden gedeeld. Inwoners, organisaties en andere geïnteresseerden kunnen na het aanmaken van een account, reacties achterlaten op de verschillende projecten. De activiteitenkalender geeft een overzicht van de aankomende bijeenkomsten en/of activiteiten en de reeds afgelopen activiteiten.

De projectpagina 'Erfgoedvisie Hollands Kroon' is te bereiken via de website:
www.denkmee.hollandskroon.nl/nl-NL/projects/erfgoedvisie

Tijdlijn

Fase 1 **5 mei 2023 –** **16 mei 2023**	**Tijd voor een nieuwe erfgoedvisie** Op welke wijze de gemeente omgaat met de bescherming van waardevolle gebouwen, ons cultuurhistorisch landschap en archeologie kan verschillen. In 2019 is de Kadernota Erfgoed vastgesteld door de gemeenteraad. De focus lag op het aanwijzen van gemeentelijke monumenten. Daardoor telt Hollands Kroon nu 35 gemeentelijke monumenten. Het monumentenregister telt aanvullend nog 128 rijks- en 36 provinciale- monumenten. Naast het uitbreiden van de monumentenlijst zijn er nog verschillende onderwerpen verder uitgewerkt. Denk hierbij aan de Kerkenvisie, Open Monumentendag en informatieborden. De afgelopen jaren is er gewerkt aan een goede basis op erfgoed. Daarop gaan we nu verder bouwen. **Ambitie** Het coalitieakkoord 2022 – 2026 stelt de ambitie voor een stimulerend monumenten- en archeologiebeleid. Het erfgoed gaan we beter herkenbaar en meer zichtbaar maken. De rol van de gemeente wordt actiever. **Wet- en regelgeving** Met het opstellen van een nieuw visie kunnen we een groot deel zelf bepalen maar als gemeente moeten we ook rekening houden met bestaande wet- en regelgeving. De Erfgoedwet (2016) stelt hoe er met erfgoed dient te worden omgegaan en welke verantwoordelijkheden bij de gemeente liggen. De aankomende Omgevingswet zorgt ervoor dat na de inwerkingtreding alle regels betreffende erfgoed in de fysieke leefomgeving opgaan in de nieuwe wetgeving. Dat maakt een integrale bescherming van ons erfgoed mogelijk. We houden ook rekening met de provinciale regelgeving. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie is een handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap. Daarnaast zijn er verschillende gebieden in onze gemeente aangewezen door de provincie als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL); Oude Veer, Wieringen, Schagen. De gebiedsgerichte kernkwaliteiten zijn gericht op het behoud van de landschappelijke karakteristiek, de openheid, ruimtebeleving en diverse ruimtelijke dragers. Denk bijvoorbeeld aan de Westfriese Omringdijk, de Wierdijk, stolpenstructuren, eendenkooien maar ook zichtlijnen en bebouwingslinten. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie en het BPL zorgen voor de bescherming van de landschappen waar we extra zuinig op zijn vanwege hun bijzondere eigenschappen. Hierdoor blijft de provincie, en onze gemeente, een mooie plek om te leven. **Eerste concept** Enkele maanden geleden zijn we gestart met het schrijven van een eerste concept erfgoedvisie. Dit is een heel karwei omdat we over vele onderwerpen moesten

	nadenken. Trends, ontwikkelingen en uitdagingen gaven inhoudelijk richting aan de onderwerpen en keuzes die in de visie worden gemaakt. Daarnaast is de ervaring die de afgelopen jaren is opgebouwd over de omgang met monumenten en monumenteneigenaren is hierin meegenomen. Op dinsdag 16 mei wordt het eerst concept van de erfgoedvisie voorgelegd ter besluitvorming aan het college van burgemeester en wethouders. Daarna delen we dit document op het platform Denk Mee zodat iedereen dit concept kan downloaden en lezen. We willen weten of u het eens bent met de richting en keuzes die gemaakt zijn in het eerste concept. Iedereen mag reageren hierop reageren in de tweede fase van dit project.
Fase 2 **17 mei 2023 – 7 juni 2023**	**Reageer op het eerste concept** In deze fase vragen we u om te reageren op het eerste concept van de erfgoedvisie. U kunt vanaf 17 mei tot en met 7 juni een reactie achterlaten. Uw reactie kan een bevestiging zijn dat we op de goede weg zitten, een aanvulling zijn op een onderwerp, een geheel nieuw onderwerp voorstellen of een signaal zijn dat u het er niet mee eens bent. Het is mogelijk om op andere reacties te reageren. We vragen u om respectvol met ieders mening om te gaan. We organiseren ook een fysieke bijeenkomst om met elkaar in gesprek te gaan over de verschillende onderwerpen in de erfgoedvisie. Deze bijeenkomst vindt plaats op dinsdagavond 23 mei. Bekijk voor meer informatie de activiteit 'Bijeenkomst Erfgoedvisie Hollands Kroon'. Leest u liever het concept van de visie achter elkaar of wilt u deze printen? Dan kunt u onderstaand een PDF-document downloaden.
23 mei 2023	**Participatiebijeenkomst** Iedereen is van harte welkom om tijdens deze bijeenkomst mee te praten over de nieuwe Erfgoedvisie. Wat: Participatiebijeenkomst Erfgoedvisie Hollands Kroon Wanneer: Dinsdag 23 mei 2023 Hoelaat: 19:30 – 21:30 uur (inloop vanaf 19:00 uur) Waar: Dorpshuis Prins Maurits. Dorpsstraat 81, 1733 AE Nieuwe Niedorp. Parkeren kan gemakkelijk op het terrein ter hoogte van Oosterweg 1 in Nieuwe Niedorp. Aanmelden: We willen graag vooraf weten hoeveel mensen ongeveer aanwezig zijn. Stuur een mailtje naar astridzwaag@hollandskroon.nl om te laten weten dat u erbij bent. Kunt u niet aanwezig zijn, geef dan uw reactie of input via het platform Denk Mee. Alle input die we verzamelen kunnen we gebruiken om tot een definitieve visie te komen.
Fase 3 **8 juni 2023 – 13 juni 2023**	**Reacties meenemen naar een definitieve erfgoedvisie** Van 17 mei tot en met 7 juni was het mogelijk om digitaal een reactie achter te laten op het eerste concept van de erfgoedvisie. Daarnaast is er een fysieke bijeenkomst georganiseerd op dinsdagavond 23 mei. Iedereen was welkom maar monumenteneigenaren, historische verenigingen, musea en andere erfgoedcontacten zijn expliciet uitgenodigd voor deze bijeenkomst. Met elkaar in gesprek gaan over de verschillende onderwerpen in de visie was het doel van de avond. Inwoners en andere betrokkenen hebben in deze fase de ruimte gekregen om mee te denken en te reageren op het concept van de visie. In de derde fase wordt de geleverde input tijdens de bijeenkomst en de digitale reacties verzameld. We kunnen dit meenemen om de visie op onderdelen aan te

	passen. De gemeente moet altijd een belangenafweging maken om het maatschappelijke belang te dienen. Hierdoor kan het zo zijn dat uw reactie niet tot een zichtbare aanpassing van de visie lijdt.
Fase 4 **14 juni 2023 – 13 juli 2023**	**Vaststellen van de nieuwe erfgoedvisie** In de vorige fasen heeft u kunnen meedenken en reageren op het eerste concept van de erfgoedvisie. Deze reacties en input zijn gebruikt bij het maken van de definitieve visie. De erfgoedvisie is een beleidsdocument en dat betekent dat de gemeenteraad de beslissing neemt of de visie wordt vastgesteld. We verwachten dat voor de zomer de erfgoedvisie ter besluitvorming wordt gebracht in de gemeenteraad. Wanneer dit precies is, kunnen we niet met zekerheid zeggen. Bekijk voor meer informatie de vergaderkalender van de gemeenteraad.

Opbrengsten participatiebijeenkomst

Op dinsdagavond 23 mei is de participatiebijeenkomst georganiseerd in dorpshuis Prins Maurits in Nieuwe Niedorp. Een zeer geschikte locatie voor deze avond omdat het voormalige raadhuis op 21 september 2021 is aangewezen als gemeentelijk monument. Monumenteneigenaren, historische verenigingen, musea en andere erfgoedcontacten zijn expliciet uitgenodigd om mee te denken. Daarnaast is de bijeenkomst aangekondigd via nieuwsberichten, de sociale media van Hollands Kroon en via het digitale platform Denk Mee om zo veel mogelijk erfgoedliefhebbers te bereiken.

Er zijn diverse onderwerpen in de Erfgoedvisie opgenomen. Het programma van de avond was er daarom op gericht om elk van deze onderwerpen bespreekbaar te maken aan een eigen gesprekstafel. De tafels waren verdeeld aan de hand van de vijf onderwerpen: ontstaansgeschiedenis, archeologie, cultuurhistorie, gebouwd erfgoed en beleefbaarheid en zichtbaarheid. Archeologie en cultuurhistorie waren samengevoegd aan één gesprekstafel. Mochten er onderwerpen zijn die zich niet zozeer passen binnen een van de onderwerpen dan kon men dit bespreekbaar maken aan de gesprekstafel ‘overige onderwerpen’. Dat maakt dat er op de participatiebijeenkomst vijf gesprekstafels waren.

In rondes van 15 minuten konden de aanwezigen naar keuze aanschuiven bij de verschillende gesprekstafels. Deze werden begeleid door de gespreksleiders van de gemeente. Elke gespreksleiders heeft aantekeningen gemaakt van de opgehaalde input.

Evaluatie bijeenkomst

We kijken terug op een geslaagde participatiebijeenkomst met een goede opkomst van ongeveer 55 aanwezige participanten. Dat maakt dat elke ronde gemiddeld 10 à 13 mensen aanschoven bij een gesprekstafels. Slechts 15 minuten per ronde per onderwerp werd daarom als kort ervaren. Echter waren er ook geluiden dat deze snelheid nodig was, anders had de bijeenkomst tot laat in de avond geduurd.

De dynamiek aan de gesprekstafels was verschillend. Er werd door aanwezigen op elkaar gereageerd door met een mening in te stemmen, aan te vullen of door een tegengeluid te laten horen. Bij de gesprekstafel over het onderwerp beleefbaarheid en zichtbaarheid stonden een aantal vragen centraal om het gesprek te starten.

Er werd ruimte geboden om op het gehele concept te reageren. Dat maakt dat de reacties uiteenlopend zijn. Hoe vaak eenzelfde of soortgelijke opmerking is gemaakt en of de reactie breed gedragen is, is niet bekend. Dat maakt dat er tegenstrijdige reacties zijn verzameld. Uiteindelijk is het aan de gemeente om een afweging te maken wat wordt gewijzigd in het concept. Daarnaast zijn er ook reacties en/of ideeën verzameld die al in het concept van de visie zijn beschreven. De aanwezigen konden vooraf het concept van de visie lezen maar dat was natuurlijk niet verplicht. Deze reacties zien we daarom ook als bevestiging dat we op de goede weg zijn. Dat was ook gelijk de algehele sfeer van de avond: men was blij dat de gemeente Hollands Kroon werkt aan een nieuw erfgoedbeleid.

Gesprekstafel: Ontstaansgeschiedenis

Aan deze gesprekstafel werden reacties verzameld op het thema 'ontstaansgeschiedenis'. De Erfgoedvisie start met dit hoofdstuk om de verschillen en type landschappen en bebouwing te verklaren door de diversie ontstaansgeschiedenis van de verschillende gebieden. Een beknopt overzicht van de ontstaansgeschiedenis met hieraan gekoppeld de kwaliteiten van het gebied geen een algehele indruk. In de onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt welke reacties zijn verzameld en of dit heeft geresulteerd in een aanpassing. Ook als er geen aanpassing is gedaan wordt dit toegelicht om zoveel mogelijk recht te doen aan de input van onze inwoners. Er is een 'was – wordt' document gemaakt met alle aanpassingen die zijn gedaan in het Concept Erfgoedvisie 16 mei 2023.

Reactie	Is er een aanpassing gemaakt?	Toelichting
Hoe ga je eea borgen als het gaat om ontstaansgeschiedenis?	Ja	De Omgevingsvisie is het instrument om deze kwaliteiten te borgen zodat bij ruimtelijke ontwikkelingen hier rekening mee kan worden gehouden.
Aandacht voor bijzonder landschap zoals slootjes e.d.	Ja	Walsloten en Sjanen op het eiland Wieringen zijn toegevoegd. Het is niet bekend of er nog andere watergangen werden bedoeld.
Aandacht voor landschapsstructuur	Nee	De structuur van het landschap is beschreven onder het thema 'Ontstaansgeschiedenis' en daarmee is er in onze ogen voldoende aandacht voor.
Iets zeggen over verkaveling Oosterweg/Westerweg	Ja	De Oosterweg en Westerweg liggen haaks op het lintdorp Nieuwe Niedorp als verbindingswegen naar de andere lintdorpen, dit is toegevoegd.
Iets zeggen over Vikingen?	Ja	Er zijn alleen losse archeologische vondsten gedaan met als hoogtepunt de Vikingschat in 1996. De Vikingen zijn zeker op Wieringen geweest maar we kunnen niet met zekerheid zeggen dat hier ook nederzettingen zijn gesticht door de Vikingen. Er is een toevoeging gedaan.
Aandacht voor archeologische waarde bodem	Nee	Onder het thema 'Archeologie' is er aandacht voor de archeologische bodem. Archeologische vondsten zijn dan wel terug te herleiden naar de geschiedenis van een gebied maar dit nemen we niet op in de beschrijving van de ontstaansgeschiedenis. Via deze kaart zijn de archeologische waardevolle gebieden en de behorende beschermingsregimes te vinden.
Binnen Westfriese Omringdijk niet alles op één hoop gooien	Ja	De ontstaansgeschiedenis van de verschillende lintdorpen en het landschap binnen de Westfriese Omringdijk is vergelijkbaar en daarom wordt niet elk dorp afzonderlijk beschreven. Er zijn een aantal voorbeelden van verschillende dorpen toegevoegd en de beschrijving is uitgebreid.
Dijkmagazijnen beschrijven!	Ja	De dijkmagazijnen zijn vermeld op pagina 10 want dit zijn unieke objecten. Maar de geschiedenis van de dijkmagazijnen is niet beschreven. Er is onvoldoende ruimte om alle bijzondere bebouwing te beschrijven in de beknopte ontstaansgeschiedenis van de Wieringermeer.

Blz. 8: staat hier de historie 19e-eeuwse polders goed omschreven – vraagtekens bij jaartallen	Ja	Dit is gecontroleerd en aangepast.
Kan de waarde van de Waard- en Groetpolder beter worden omschreven?	Ja	Er is meer informatie over de drooglegging toegevoegd.
Iets zeggen over windmolens?	Nee	Windmolens voor het opwekken van stroom zijn geen onderdeel van de ontstaansgeschiedenis.
Aandacht voor karakteristiek lintbebouwing binnen Westfriese Omringdijk	Ja	Zie toelichting bij andere opmerkingen over de dorpen in West-Friesland.
Aandacht Wieringen als het gaat om "bijzonder provinciaal landschap"	Nee	In het voorwoord 'Waarom een visie op erfgoed?' is de provinciale regelgeving vermeld. Ook het Bijzonder Provinciaal Landschap en de gebieden in onze gemeente zijn hier opgesomd. Niet alleen Wieringen is bijzonder provinciaal landschap ook het Oude Veer en Schagen.
Iets zeggen over oudste monumenten: boerderijen en kerken (Wieringen)	Nee	In elk gebied in Hollands Kroon staan waardevolle boerderijen en kerken. Er is in deze visie onvoldoende plaats om deze uit te lichten waarbij we mogelijk waardevolle objecten vergeten. Op deze kaart zijn alle monumenten inzichtelijk gemaakt.
Kan geschiedenis "Westfriese Omringdijk breder worden omschreven?	Ja	Zie toelichting bij andere opmerkingen over de dorpen in West-Friesland.
Opmerking over delen van landschap terugbrengen naar historische waarde	Nee	Onder het hoofdstuk 'Cultuurhistorie' staat dit al onder het volgende kader: ***Kader >*** *Sommige structuren en objecten van cultuurhistorische waarde zijn in het verleden verdwenen. We staan in beginsel positief tegenover initiatieven om deze historische elementen te herstellen of terug te brengen in het landschap.*
Voorsloot van Winkel benoemen als kwaliteit?	Ja	Een voorsloot is een karakteristiek element in een lintdorp. De dorpse voorsloot van Winkel is verloren gegaan. Dit is nu alsnog vermeld in de visie.
Borgen "Groene Eilanden" (boerderijen en singels)	Nee	Onder het thema 'Cultuurhistorie' is het belang van beplanting van een erf rond een boerderij opgenomen. We hebben hiervoor een erfbeplantingstool en er wordt nog gewerkt aan een handboek voor erfinrichting. Dit wordt niet in de Erfgoedvisie geborgd maar kunnen we gebruiken bij een ruimtelijke procedure.
Joods werkdorp noemen	Ja	Het terrein van het Joods Werkdorp vertelt het verhaal van een bijzondere groep pioniers. Dit is toegevoegd.
Aandacht voor Oude Sluis Kolhorn	Nee	Erg specifiek voor het beknopte overzicht van de ontstaansgeschiedenis. De sluis bij aan de Ewijcksvaart naar het Amstelmeer heeft de provinciale monumentenstatus maar is ook niet vermeld.

Museale kwaliteit “Wiel” (Dijkgatbos)	Ja	Toegevoegd dat op de plek van de dijkdoorbraak twee wielen zijn ontstaan. Dat deze museale kwaliteit hebben past niet binnen het thema ‘ontstaansgeschiedenis’.
Kwaliteit benoemen kerk Oude Niedorp	Nee	In elk gebied in Hollands Kroon staan waardevolle kerken. Er is in deze visie onvoldoende plaats om deze uit te lichten waarbij we mogelijk waardevolle objecten vergeten. Op deze kaart zijn alle monumenten inzichtelijk gemaakt.
Plan Mansholt als basis voor ontwikkeling bepaalde gebieden	Ja	Sicco Mansholt is gestart in de Wieringermeerpolder als boer in 1937 en heeft daarna als minister van Landbouw een grote rol gespeeld in de modernisering van de landbouw. Dit is toegevoegd.
Ontstaan via Zeedijk	Nee	Onduidelijk welke zeedijk hier wordt bedoeld. Elk ingepolderd gebied heeft een dijk die zich van de Zuiderzee afscheidde, totdat de Afsluitdijk werd aangelegd.
Afsluitdijk als historische waarde	Ja	Dit is in de laatste alinea van de ontstaansgeschiedenis van Wieringen benoemd maar komt niet in de opsomming met kwaliteiten terug. Daar is deze aan toegevoegd omdat de Afsluitdijk een waterstaatkundig project is met wereldwijd veel aanzien.
Aandacht voor Poldermolens	Nee	In de ontstaansgeschiedenis van de diverse polders is melding gemaakt dat de bemaling via poldermolens is gegaan. Om de verdere werking van de poldermolens uit te leggen is onvoldoende ruimte.

Gesprekstafel: Archeologie

Reactie	Is er een aanpassing gemaakt?	Toelichting
Mensen zeggen ook hier: Een goede visie! Een goede aanzet!	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Tav maritieme archeologie. Voor de Wieringermeer aandacht voor nederzetting Ulkeweg. Verder zijn er in de Wieringermeer 41 bootwrakken gevonden. Historische vereniging W'meer heeft een overzichtskaart van de plekken.	Nee	Archeologie West-Friesland (AWF) zal in opdracht van de gemeente een gedetailleerde kaart maken voor de waterbodem van Hollands Kroon en hieraan archeologische beschermingsregimes koppelen. Mogelijk komen zij bij het Historisch Genootschap Wieringermeer om de overzichtskaart te gebruiken. AWF is bekend met de vondsten die zijn gedaan aan de Ulkeweg, de betreffende amateurarcheoloog heeft in 2023 al haar vondsten overgedragen aan AWF.
Bescherm het nog spaarzaam aanwezige (micro-) relief op Wieringen; landje bij Gangelhof op de Elft tegenover kermisbedrijf Jonker.	Nee	Het reliëf van Wieringen wordt beschermd via de Bijzonder Provinciaal Landschap. Dit is een aanwijzing van de provincie en de gemeente moet hieraan toetsen bij nieuwe ontwikkelingen. De volgende bepaling voorziet hierin: '*Het stuwwallandschap met keileembulten en lagere kogen is ontstaan door glaciale processen duizenden jaren geleden. Dit glooiende landschap is van zeer hoge cultuurhistorische waarde. Het is onvervangbaar en kwetsbaar voor ophogingen of afvlakkingen. Ontwikkelingen die zorgen voor zichtbare ophogingen of afvlakkingen van het reliëf of die de zichtbaarheid van het reliëf verminderen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit.*' Bekijk voor meer informatie de website van de provincie.
Continueer de samenwerking met de archeologiegroep Westfriesland – Hoorn.	Nee	Is als volgt al opgenomen in de visie: ***Kader >*** *Archeologie West-Friesland is een intergemeentelijke samenwerking tussen negen gemeenten. Zij dienen ook Hollands Kroon van archeologische advies. Door de regionale advisering is er voldoende specialistische deskundigheid over het gebied.*
Zorg voor aanhaken van jongeren bij archeologie via scholen. Schatzoeken met de jeugd. Zorg dat gevonden schatten als het kan in de gemeente blijven en zo het verhaal en de historie vertellen en hun samenhang behouden.	Ja	We vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren kennis opdoen van de lokale geschiedenis. Daar hoort ook archeologie bij maar is niet zo expliciet benoemd in de visie. Archeologie West-Friesland heeft nog geen lespakket gericht op Hollands Kroon. Dit is toegevoegd onder het thema 'Beleefbaarheid & Zichtbaarheid' onder de kop 'Erfgoededucatie'.
Vertel het verhaal over de oorlog(en). Neergestorte vliegtuigen met markeringen/palen. Maak kinderen geïnteresseerd en houd het levend. Maak het verhaal	Nee	De Stichting Herdenkingspalen Hollands Kroon is opgericht om de verhalen van de neergestorte vliegtuigen en hun bemanningsleden te herinneren en herdenken. Daarnaast zetten de 4 Mei Comités zich ook in om de verhalen van de oorlog levend te

levend aan de hand van voorwerpen. De helm van plaatselijke SS-er met bijnaam het Scheermes (?) Of over het zwaard van Bloys van Treslong in Oosterlander kerk.		houden. Zij zijn allemaal bereid om gastlessen te geven op de basisscholen in Hollands Kroon. Daarnaast biedt Hollands Kroon de scholen gratis het lespakket 'Uit de Lucht' aan. Op de gemeentelijke website staat hier meer informatie over: https://www.hollandskroon.nl/inwoners/onderwijs-en-kinderopvang/lesprogrammas-voor-scholen#uitdelucht. Hier is ook een overzicht te downloaden met de gegevens van 4 Mei Comités, musea en historische verenigingen die benaderd kunnen worden voor een gastles of voor een bezoek op locatie.
Wees zuinig op ontsluiting van archieven en documenten. Bijvoorbeeld in de cultuurschuur is een schat documenten. Slechts een kleine groep is daarin actief. Dat maakt enorm kwetsbaar. Hoe borg je de ontsluiting voor de langere termijn?	Nee	De historische verenigingen in Anna Paulowna, Wieringen en de Wieringermeer hebben elk een eigen archief waarvan de beeldbank zelfs digitaal is te raadplegen door iedereen. De verenigingen maken gebruik van het Zijper Beeldbank Beheer Systeem. Ook de archivering van documenten, boeken en andere museale objecten kan via dit systeem. Mochten zij willen overstappen van systeem dan ligt het initiatief hiervoor bij de vereniging zelf. Als ze vragen hebben kunnen ze terecht bij het Regionaal Archief Alkmaar. Hier worden ook de tijdschriften van historische verenigingen ondergebracht: https://tijdschriften.archiefalkmaar.nl.
Bij de MOB-complexen aan de Gesterweg in Den Oever (oude gebouwen van Defensie; oude munitiedepots, gecamoufleerd door de vorm van Stolpen) zijn kennelijk recent (bij straat- en grondwerkzaamheden) op het binnenterrein Viking-lijken gevonden. Dit is nu in onderzoek.	Nee	Hollands Kroon heeft een samenwerkingsverband met Archeologie West-Friesland (AWF). Zij dragen zorg voor het archeologische onderzoek in onze gemeente. AWF brengt publicaties uit van hun onderzoeksresultaten. Deze zijn te raadplegen op de gemeentelijke website: https://www.hollandskroon.nl/inwoners/erfgoed/archeologie. Het gebied aan de Gesterweg is bij ons bekend, mochten er nieuwe ontdekkingen worden gedaan wordt dat gepubliceerd. Maar dit is niet iets voor in de Erfgoedvisie.
Los van dit alles vroeg iemand aandacht voor een situatie aan de Westfriese Omringdijk. Is daar eea misgegaan bij de aanleg van een fietspad? Hoogheemraadschap verantwoordelijk? Ik hoorde over damwanden en (houten?) vangrails ter hoogte van Winkel/Kolhorn? Zonde voor het monument! Is dit voor de gemeente of voor HHNK?	Nee	De aanleg van de rotonde aan de N239 bij de kruising Westfriesedijk en Langereis is een project geweest van de Provincie Noord-Holland. We zijn blij dat door de oplettendheid van het Historisch Genootschap Niedorp de Dikke Paal nog steeds op de rotonde staat.

Gesprekstafel: Cultuurhistorie

Reactie	Is er een aanpassing gemaakt?	Toelichting
Men is in het algemeen blij en tevreden met de aandacht voor het Erfgoed; dat is een hele tijd anders geweest bij Hollands Kroon, zo werd gezegd.	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Voor de Wieringermeerpolder graag (meer) aandacht voor de historische beplantingsplannen en erfinrichtingen bij de boerderijen.	Nee	Onder het thema 'Cultuurhistorie' is aandacht voor de erfinrichting. De erfbeplantingstool is ook gebaseerd op historische beplantingen is opgenomen als kader. Aan het handboek erfinrichting wordt nog gewerkt: dit is nog een uitwerking. Ook zijn de groenstructuren zoals bedacht door J.T.P. Bijhouwer als kwaliteit opgenomen bij de ontstaansgeschiedenis van de Wieringermeer. Op deze wijze is er naar onzes inziens voldoende aandacht voor dit onderwerp.
Bij nieuwe ontwikkelingen in het polderlandschap, bijvoorbeeld bij datacenters ook letten op inpassing en aankleding, oa met boomsingels.	Nee	De Erfgoedvisie is niet de plek om dit te borgen. Dat gaat via de beeldkwaliteitsplannen die worden verankerd in een bestemmingsplan, of onder de nieuwe Omgevingswet onder het omgevingsplan.
Aandacht voor behoud van landschapsstructuren/verkavelingen en hoe die te beschermen. Hoe maak je deze voor het publiek zichtbaar en kenbaar? QR-codes ter plaatse of met GPS en koppeling aan data?	Nee	Er is een uitwerking in de visie opgenomen onder het thema 'Beleefbaarheid & Zichtbaarheid' over het verhaal vertellen van het landschap en de cultuurhistorie. Een informatiebord, kijkvenster, route of een podcast kan helpen om het verhaal van het zichtbare en onzichtbare landschap te vertellen. We gaan onderzoeken waar we de zichtbaarheid willen vergroten. Dat kan ook met QR-codes worden gedaan maar dat moet nog worden uitgewerkt.
Ook aandacht voor waardevolle, monumentale beeldbepalende bomen. Er is in de plaatselijke Apv geen algemene kapvergunningplicht meer. Die hoeft ook niet per se terug te komen. Wel zou het goed zijn om (opnieuw) een lijst met monumentale bomen samen te stellen waarvoor dan wel een kapvergunningplicht geldt. Discussie was daarbij in de groep welk historisch beeld je terug wilt (halen) of beschermen? Het voormalige eiland Wieringen kende bijvoorbeeld van oorsprong heel weinig	Nee	De bomenlijst (2019) maakt deel uit van artikel 4.11 van de Algemeen Plaatselijke Verordening. In de lijst staat wanneer er een omgevingsvergunning nodig is bij het kappen van bomen. Voor alle bomen op particulier terrein geldt dat deze mogen worden gekapt zonder omgevingsvergunning. Er is daarbij geen onderscheid meer gemaakt tussen monumentale (particuliere) bomen omdat het uitgangspunt is dat de betreffende eigenaar haar of zijn bomen niet zomaar zal kappen. Als hij dat toch wil doen dan is daarvoor geen omgevingsvergunning nodig. Dit leidt tot zover bekend niet tot problemen.

bomen. Het was een sober, kaal en open landschap. Moeten landweggetjes met dichte begroeiing zo redenerend dan niet weer hun oude open karakter terugkrijgen? Neemt niet weg dat bijvoorbeeld solitaire grote oude bomen beschermen waardig zijn.		
Educatie op scholen is van groot belang. Je kunt niet vroeg genoeg beginnen met interesse bijbrengen (paplepel). Aandacht voor musea wordt gemist. Vastleggen van plaatselijke historie, verhalen en immaterieel erfgoed door initiatieven voor uitgave van boeken financieel te ondersteunen.	Nee	Onder het thema 'Beleefbaarheid en zichtbaarheid' beschrijven we het belang van erfgoedorganisaties (waaronder ook musea).
De eendenboeten op De Haukes/Waterweg (Wieringen) worden gemist in de erfgoedvisie. Deze zijn fysiek nog aanwezig.	Ja	De eendenschuren aan de Waterweg behoren niet bij een eendenkooi maar een bedrijf dat eenden hield. Rondom de Waterweg waren er meerdere pluimveebedrijven. Dit is toegevoegd onder het thema 'ontstaansgeschiedenis' onder de kop 'Wieringen'.
Meer aandacht voor varend erfgoed. WR-aak, Skuutje en Ansjovisjol.	Nee	Onder het thema 'gebouwd erfgoed', kop 'varend erfgoed' is het varend erfgoed beschreven. Onduidelijk hoe we hier meer aandacht voor moeten hebben.
Maak een dynamische cultuur- en historiewebsite bijvoorbeeld a la Wikipedia. Een levend platform.	Nee	De verschillende historische verenigingen in onze gemeente hebben elk een eigen website en er worden meerderen tijdschriften uitgebracht. In deze tijdschriften wordt door de redactie vaak een beroep gedaan op verhalen van lokale bewoners. We zien het verzamelen van deze verhalen als een taak van de historische verenigingen en niet van de gemeente. Mocht er voor een dergelijk platform een initiatief ontstaat bij een vereniging kunnen we altijd kijken of de gemeente dit kan ondersteunen of via een subsidie aan kan bijdrage.
Laat het verhaal vertellen door "begeesterde" enthousiaste mensen. Heb aandacht voor verhalen die oude mensen nu nog kunnen vertellen. Voorkom dat hun kennis en ervaringen mee het graf in gaan. Verhaal vertellen kan ook door een molenaar of botenbouwer of mensen die hebben geholpen bij de restauratie en herstel van botters. Of door oud bewoners van historische gebouwen.	Ja	Aan het thema 'beleefbaarheid en zichtbaarheid' is dit toegevoegd onder de kop 'Het verhaal van Hollands Kroon' met een uitwerking om te gaan onderzoeken hoe we uitvoering kunnen geven aan het verzamelen en bewaren van deze verhalen.

Gesprekstafel: Gebouwd Erfgoed

Reactie	Is er een aanpassing gemaakt?	Toelichting
Er zijn 5 erkende monumentale schepen. Die moeten als zodanig genoemd worden.	Nee	In elk gebied in Hollands Kroon staan waardevolle boerderijen en kerken. Er is in deze visie onvoldoende plaats om deze uit te lichten waarbij we mogelijk waardevolle objecten vergeten. Op deze kaart zijn alle monumenten inzichtelijk gemaakt.
Stichting Culture Matters is bezig met herbestemming van de Dijkmagazijnen op de IJsselmeerdijk. Eigenlijk zou je het ensemble van magazijen, dijk en Zuiderzee moeten beschermen. En de 'vertelkracht' van dit ensemble benutten.	Ja	Onder het thema 'gebouwd erfgoed' kop 'Watererfgoed' is de herbestemming van de dijkmagazijnen als goed voorbeeld toegevoegd in een kader.
Herdenkingspalen: Er worden rond de neergestorte vliegtuigen allerlei materialen gevonden. Die zou je in een museum moeten samenbrengen.	Nee	Een museum waarin allerlei objecten van de oorlog worden tentoongesteld zou een mooi initiatief zijn en van toeristische waarde voor Hollands Kroon. Het is echter niet aan de gemeente om hierin het initiatief te nemen. Maar we denken graag in een vroeg stadium mee in de mogelijkheden.
Er staat een goed stuk over het bruikbaar houden van stolpboerderijen in het stuk. Maar wat mag je met de ruimte eromheen? Gelden daar ook kaders als je bv een bed & breakfast of theetuin wilt starten.	Ja	Men kan nu al bij ons terecht over vragen wat mogelijk is voor aanvullende functie bij een (stolp)boerderij zoals een theetuin en Bed & Breakfast. Dit is niet zo expliciet beschreven in de visie omdat we het nu al doen. Er is een toevoeging gedaan in de tekst zodat dit duidelijker is voor de lezer.
Mooi om de geschiedenis van Zijdewind en 't Veld zichtbaar te maken met bijvoorbeeld een fietsroute.	Ja	Niet alleen voor Zijdewind en 't Veld is een fietsroute een mooie manier om het erfgoed nog meer onder de aandacht te brengen, dat is voor alle locaties in Hollands Kroon een goed idee. De route van Langs parels in de polder via IZI.travel is hier een goed voorbeeld van. Bij elke historische plek wordt uitleg gegeven. Voor Open Monumentendag worden er al jaarlijks 5 fietsroutes gemaakt. We gaan deze routes gebruiken voor erfgoedroutes die het gehele jaar kunnen worden gebruikt. Dit is toegevoegd onder het thema 'Beleefbaarheid en zichtbaarheid' onder de kop 'Erfgoedtoerisme'.
Gemist in de visie dat ook de open structuur van het landschap het beschermen waard is. Dat stond wel goed in de omgevingsvisie 2015, maar verdient hier ook een plek. Dus bebouw geen	Nee	Openheid in het landschap wordt beschermd via het Bijzonder Provinciaal Landschap en de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de provincie. Aan beide wordt getoetst door de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen.

open stukken tussen lintbebouwing of groene longen in of tussen dorpen. Voorbeeld De Meent.		
Zorg dat je een visie over ontwikkelingen voor een lange periode hebt. Verplaats bijvoorbeeld sportvelden niet naar de rand van het dorp, als je kunt aanvoelen dat die ruimte over 20 jaar weer voor woningbouw nodig is.	Nee	De Omgevingsvisie is een instrument om deze langetermijnvisie voor de gehele gemeente te borgen. Daarnaast wordt er gewerkt aan dorpsvisies. Via ons participatieplatform Denk Mee blijft u op de hoogte van deze visies, wanneer u kunt meedenken en wanneer er inwonersavonden worden georganiseerd.
Geef onafhankelijke informatie over monumenten en de historie. Ook als dat inmiddels verdwenen is, zoals voormalige scholen. Bijvoorbeeld in een boekje voor mensen die nieuw in een dorp komen wonen. Zo houd je de verhalen levend.	Ja	Tijdens Open Monumentendag wordt er informatie gegeven over historische gebouwen in de gemeente en de historie. Het programmaboekje voorziet hierin. De gemeente faciliteert de organisatie van Open Monumentendag. Dit valt wellicht wat weg in het thema 'gebouwd erfgoed' en is daarom verplaatst naar het thema 'Beleefbaarheid en zichtbaarheid'. Daarnaast wordt er gewerkt aan een Canon van Hollands Kroon om een overzicht te geven van de geschiedenis.
Probeer jongeren bij de historie en het erfgoed te betrekken. Met lessen op school. Vertel verhalen rond het monument. Dat was jaren geleden heel normaal. Mooi voorbeeld: meeslepende verhalen bij de herdenkingspalen. Kinderen gingen onder het doek kijken of daar een piloot lag.	Nee	Is in de visie opgenomen onder het thema 'Beleefbaarheid en zichtbaarheid' kop 'Erfgoededucatie'.
Wat doet de gemeente met z'n eigen monumenten? Hoeveel aandacht is er voor onderhoud. Voorbeeld: verwaarloosde vm brandweerkazerne/werf in Wieringerwerf. Je verschuilen achter 'iemand anders is de eigenaar' komt niet goed over.	Nee	Er zijn objecten in het gemeentelijk vastgoed dat de monumentenstatus heeft. Bij deze gebouwen wordt een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld en wordt de Monumentenwacht Noord-Holland ingeschakeld. De brandweerkazerne heeft geen monumentenstatus.
Achterstallig onderhoud bij monumenten, bijvoorbeeld de ruïnekerk of cultuurschuur.	Nee	Voor monumenten geldt een instandhoudingsplicht. We zorgen ervoor dat we op de hoogte blijven van de onderhoudsstaat van monumenten in Hollands Kroon om achterstallig onderhoud in een vroeg stadium te signaleren en het gesprek aan te kunnen gaan hierover. Dit is al opgenomen in de visie onder thema 'Gebouwd erfgoed' kop 'instandhoudingsplicht'. Overigens is de Cultuurschuur geen monument en kunnen we vanuit monumentenzorg daar dus niks mee.
Gemeente moet niet remmen bij onderhoud van monumenten maar stimuleren, ondersteunen, samenwerken, vanuit een positieve houding.	Ja	Er is een aanpassing gedaan in de tekst waaruit blijkt dat onderhoud- en werkzaamheden noodzakelijk zijn om een monument in goede conditie te houden. Zonder de goede zorgen van een eigenaar zouden monumenten niet kunnen blijven bestaan.

Zorg dat monumenten die vrij komen een functie houden.	Nee	De gemeente werkt mee aan een functiewijziging als er een goed plan is. Om herbestemming van (stolp)boerderijen mogelijk te maken staan we in beginsel positief tegenover splitsen. Daar zijn verschillende kaders en uitwerkingen over opgenomen in de visie.
Wees als gemeente een onafhankelijke vraagbaak.	Nee	Mensen kunnen altijd met vragen terecht bij de gemeente. Als we de vraag niet kunnen beantwoorden hebben we een verbindende rol naar andere eigenaren die bereidwillig zijn om mee te denken of een andere organisatie. In de visie is bijvoorbeeld onder de kop 'Agrarisch erfgoed' opgenomen dat we onafhankelijk advies kunnen inschakelen van een stolpenconsulent. Daarnaast wordt er ook advies gegeven door de monumentencommissie.
Aanwijzing monumenten. Twee visies: goed dat het nieuwe monumentenbeleid uitgaat van vrijwilligheid. Versus: de manier waarop het aanwijzingsbeleid is uitgevoerd deugt niet, want te veel mooie panden zijn nu vogelvrij. Het schortte aan de communicatie: je zou mensen persoonlijk moeten benaderen, veel uitleg geven, ook dat je nog best wat kunt als je pand monument is.	Nee	Het aanwijzen van monumenten doen we op basis van de Erfgoedverordening gemeente Hollands Kroon. In artikel 3 lid 6 is de bepaling opgenomen dat er niet tot aanwijzing over kan worden gegaan als er geen instemming is van de eigenaar. De procedure tot aanwijzing wordt dan niet voortgezet. Het verplicht opleggen van de monumentenstatus past niet binnen een stimulerend monumentenbeleid. Er is daarom gekozen om de Erfgoedverordening niet te wijzigen. Iedere eigenaar van een kandidaat gemeentelijk monument is de mogelijkheid aangeboden om in gesprek te gaan.
Help eigenaren met goed advies, denk mee, zorg voor onafhankelijke expertise/vraagbaak.	Nee	Mensen kunnen altijd hun vraag stellen bij de gemeente, en als we hier het antwoord niet op weten kunnen we verwijzen binnen ons netwerk. Maar de gemeente voert geen bouwkundig onderzoek uit voor een initiatiefnemer. Een eigenaar kan bij grote aanpassingen zelf een onafhankelijke adviseur of onderzoeker inschakelen die een advies geeft, elk monument is namelijk anders en dat vraagt om maatwerk. Op de volgende wijze is dit al opgenomen in de visie: ***Kader >*** *Bij grote veranderingen aan een monument is het noodzakelijk om bouwhistorisch onderzoek te doen. Dit onderzoek maakt inzichtelijk wat de karakteristieke onderdelen zijn alsook de onderdelen van minder belang. De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor het uitvoeren van een bouwhistorisch onderzoek.*
Ontmoetingen kunnen interessant zijn. Bijvoorbeeld van eigenaren van stolpboerderijen.	Nee	Ook wij zien dat eigenaren vaak met dezelfde problemen of oplossingen te maken hebben. Dit heeft daarom in de visie een plek gekregen onder het thema 'Gebouwd erfgoed' kop 'Netwerk'.
Zorg dat molens genoeg wind blijven vangen. Zorg voor goed beleid om te voorkomen dat er hinderende bebouwing in de buurt komt. Borg dat in omgevingsvisie, dorpenvisies, etc.	Nee	In bestemmingsplannen en straks het omgevingsplan wordt rekening gehouden met de molenbiotoop. In de visie is dit beschreven over het thema 'Gebouwd erfgoed' kop 'Molens'.

Zorg voor goede toekomst Joods Werkdorp.	Nee	De gemeente is geen eigenaar. Om een goede invulling mogelijk te maken loopt er een ruimtelijke procedure.
Maak heldere kaders over wat je wel en niet mag doen bij het verduurzamen van je monument	Nee	We gaan onderzoeken of we de regels voor het plaatsen van zonnepanelen of in beschermd dorpsgezicht kunnen versoepelen, dit is al opgenomen in de visie. Daarnaast is er vanuit de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed veel aandacht voor het informeren van wat wel en niet kan bij historische gebouwen mbt duurzaamheid: https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/duurzaamheid. We verwijzen graag naar de handreikingen voor eigenaren.
De aanwijzing van monumenten mag niet afhangen van de eigenaar, maar moet een dwingender karakter hebben. Als eigenaar geen aanwijzing wil, kan hier bezwaar tegen aangetekend worden.	Nee	Het aanwijzen van monumenten doen we op basis van de Erfgoedverordening gemeente Hollands Kroon. In artikel 3 lid 6 is de bepaling opgenomen dat er niet tot aanwijzing over kan worden gegaan als er geen instemming is van de eigenaar. De procedure tot aanwijzing wordt dan niet voortgezet. Het verplicht opleggen van de monumentenstatus past niet binnen een stimulerend monumentenbeleid. Er is daarom gekozen om de Erfgoedverordening niet te wijzigen. Iedere eigenaar van een kandidaat gemeentelijk monument is de mogelijkheid aangeboden om in gesprek te gaan.
Er kunnen veel meer monumenten en karakteristieke objecten aangewezen worden.	Nee	Dat klopt, daarom is er een uitwerking opgenomen in de visie waarin beschreven is dat we gaan onderzoeken welke gebouwen nog meer de aanduiding 'karakteristiek' verdienen.
Op pagina 12 staat dat de cultuurhistorische waardenkaart kan worden verankerd in het omgevingsplan. Dat moet gebeuren! Omdat het anders niet zichtbaar is in de digitale kaart van de omgevingsvisie en dan dus geen doorwerking heeft.	Ja	De cultuurhistorische waardenkaart moet na het opstellen worden voorgelegd aan de gemeenteraad voor vaststelling. Het is aan onze gemeenteraad om hierover een besluit te nemen. Als de kaart wordt vastgesteld dan zal deze inderdaad in het omgevingsplan worden verankerd. Door de laatste zin is dit wellicht verwarrend en wordt het als optioneel beschouwd, wat het niet is na vaststelling. Daarom is ervoor gekozen om de zin weg te laten om verwarring te voorkomen. **Uitwerking >** We zetten de cultuurhistorische waarden op één kaart. In een oogopslag is dan duidelijk waar de cultuurhistorische waarden zich bevinden of verborgen zijn in het landschap. ~~De cultuurhistorische waardenkaart kan worden verankerd in het omgevingsplan.~~
De goede integratie van de visie op erfgoed in de gemeentelijke omgevingsvisie is niet in de uitvoeringsagenda opgenomen. Is een belangrijk actiepunt, gezien de magere paragraaf erfgoed in de omgevingsvisie. Er zou meer aandacht moeten	Ja	Na vaststelling van de Erfgoedvisie wordt deze onderdeel van de Omgevingsvisie. Dit is als volgt beschreven in de visie op pagina 4: *Binnen de bestaande landelijke- en regionale kaders kunnen we gemeentelijke kaders stellen. Kaders om erfgoed te beschermen hebben impact op de fysieke leefomgeving. We zorgen daarom voor een goede integratie van de visie op erfgoed in de gemeentelijke Omgevingsvisie.*

komen voor het vertalen van de erfgoedvisie in de omgevingsvisie en omgevingsplan.		De laatste zin is toegevoegd aan de uitvoeringsagenda voor de duidelijkheid, maar het is inherent aan het vaststellen van nieuwe beleid dat van invloed heeft op de fysieke leefomgeving.
Erfgoed kan een goede inspiratie zijn voor gebiedsontwikkeling. Daar staat niets over in de visie.	Nee	Dit is beschreven onder het thema 'Ontstaansgeschiedenis' op volgende wijze: *De gebiedsspecifieke kwaliteiten dienen als uitgangspunten voor de omgang met erfgoed en ter inspiratie bij nieuwe ontwikkelingen in Hollands Kroon.*

Gesprekstafel: Beleefbaarheid en zichtbaarheid

Reactie	Is er een aanpassing gemaakt?	Toelichting
Worden erfgoedorganisaties voldoende ondersteund door de gemeente? Zo nee: wat zouden zou denkt u willen of zou beter kunnen volgens u?		
Er is te weinig overzichtelijk hoe men bijvoorbeeld voor monumentenzorg advies kan krijgen.	Ja	Eigenaren kunnen altijd contact opnemen met de gemeente, dat is toegevoegd. Om ervoor te zorgen dat zij een gemakkelijke ingang hebben gaan we een algemeen mailadres maken voor alle vragen mbt erfgoed. We zien helaas geen oplossing in het maken van een overzichtelijke brochure of folder omdat er altijd sprake is van maatwerk bij een monument en er meestal geen generiek antwoord is. Daarnaast zorgt ook de status (rijks-, provinciaal- of gemeentelijk monument) welke mogelijkheden er zijn en welke procedure van kracht is.
Maak een sociale kaart zichtbaar(der) .	Nee	Er is in de visie al een uitwerking opgenomen om te onderzoeken of er behoefte is aan het opbouwen van een netwerk.
Zorg voor een goede monumentenscan en meer informatie over voorwaarden voor een verbouwing. Nu moeten we het overal vandaan halen. Het zou prettig zijn dit makkelijk te kunnen terugvinden.	Ja	Voor de verduurzaming van een monument is het mogelijk om een gratis monumentenscan aan te vragen. De gemeente voert de scan niet zelf uit maar dat doet een gespecialiseerd bedrijf. Dit is al beschreven in de visie maar hier is aan toegevoegd dat men voor meer informatie hierover contact kan opnemen met de gemeente. Zie daarnaast eerdere opmerking.
Betere zichtbaarheid/ betere website.	Nee	We werken met de mogelijkheden die er zijn binnen de structuur en lay-out van de gemeentelijke website. Er is een verzamelpagina Erfgoed waarna men naar diverse onderwerpen kan doorklikken: https://www.hollandskroon.nl/inwoners/erfgoed.
Het contact met R.O. mist.	Nee	Contact opnemen met de gemeente is altijd mogelijk.
Wat lijkt u een goede manier om kinderen op een leuke manier de erfgoedwaarden van de omgeving te laten ontdekken?		
We willen leerkrachten ontzorgen.	Nee	In de visie is beschreven onder de kop ‘Erfgoededucatie’ dat we opzoek gaan naar een middel om de erfgoedwaarden in eigen omgeving te ontdekken. Daarbij is vermeld dat de leerkracht niet extra wordt belast. Dit is daarmee voldoende ondervangen.
Puzzeltochten voor kinderen faciliteren.	Nee	De gemeente kan faciliterend of ondersteunend zijn aan een dergelijk initiatief maar zal hier zelf geen directe uitvoering aan geven.
Maak lokale werkgroepen betrokken bij scholen (Laat kinderen meekijken bij archeologische opgravingen bijvoorbeeld).	Nee	Er wordt veel gevraagd van het onderwijs en leerkrachten. Zitting nemen in een werkgroep kost een leerkracht tijd. In de visie is beschreven onder ‘erfgoededucatie’ dat we juist opzoek zijn naar manieren waarbij de leerkracht niet extra wordt belast.

Het Dijkgatbos is een goed voorbeeld hoe kinderen betrokken kunnen worden.	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Organiseer Kindervakantieweken met een geschiedenis thema.	Nee	De gemeente kan faciliterend of ondersteunend zijn aan een dergelijk initiatief maar zal hier zelf geen directe uitvoering aan geven.
Gebruik social media (youtube, podcasts die verwijzen naar geschiedenisboeken/romans uit deze omgeving)	Nee	We gebruiken de sociale media van de gemeente om elke twee weken een bericht te plaatsen over een erfgoedonderwerp om de kennis en bekendheid hierover te vergroten. Dit is in de visie al opgenomen als uitwerking. De kanalen van de gemeente zijn niet geschikt om promotie te maken voor nieuwe boeken of romans.
Organiseer wedstrijden	Nee	De gemeente kan faciliterend of ondersteunend zijn aan een dergelijk initiatief maar zal hier zelf geen directe uitvoering aan geven.
Educatiemateriaal van bijvoorbeeld molenaar	Nee	In elke gebied is er een leskist: denk aan Poldersporen, Schatten van Wieringen en Van zee tot polder. Het is aan de school om te bepalen of ze deze gebruiken. Onlangs is het lesmateriaal 'Uit de Lucht' aangeboden aan alle scholen. Zie voor meer informatie de gemeentelijke website: https://www.hollandskroon.nl/inwoners/onderwijs-en-kinderopvang/lesprogrammas-voor-scholen. Daarnaast zijn ook andere initiatieven die lesmateriaal gratis beschikbaar stellen zoals bijvoorbeeld De Hollandsche Molen. Zij hebben lesmateriaal ontwikkeld voor alle molens in Nederland genaamd 'molenmaatjes'.
Bezoekerscentrum/kerken => Filmpjes/ dia's	Nee	De gemeente kan faciliterend of ondersteunend zijn aan een dergelijk initiatief maar zal hier zelf geen directe uitvoering aan geven.
Erfgoed wordt een pijler binnen de toeristische visie. Wat maakt ons gebied interessant voor een toerist?		
Dialect	Ja	In de opsomming van immaterieel erfgoed (gebruiken, tradities en gewoonten) is dialect toegevoegd.
Molens, water, dijken, lintbebouwing	Nee	Dit kan worden meegenomen in de toeristische visie.
Meer benoemde dorpsgezichten	Nee	Dit kan worden meegenomen in de toeristische visie.
Behouden authenticiteit	Nee	Dit kan worden meegenomen in de toeristische visie.
Complimenten voor de open monumentendag	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Slowtoerism	Nee	Op welk type toerisme wordt ingezet kan een plek hebben in de toeristische visie.
Hoe kunnen we het toerisme in combinatie met het erfgoed versterken in Hollands Kroon. Heeft u ideeën bij?		
Betere website is betere zichtbaarheid	Nee	We werken met de mogelijkheden die er zijn binnen de structuur en lay-out van de gemeentelijke website. Daarnaast is er een toeristische website Bezoek Hollands Kroon.
Cultuurplatform HK	Nee	Het CPHK voorziet de gemeente van advies over kunst en cultuur.
Thema's maken	Nee	Of er bepaalde (erfgoed)thema's worden gebruikt om toerisme te versterken zal wel of niet een plek moeten krijgen in de toeristische visie.

Inzichtelijk en overzichtelijkheid van overnachtingen en wat te doen	Nee	Op de toeristische website van Bezoek Hollands Kroon wordt aandacht gegeven aan overnachtingsmogelijkheden en activiteiten.
Eerder in de visie staat vermeld dat we met informatieborden het verhaal van het cultuurlandschap vertellen. Daarnaast worden er borden verstrekt aan eigenaren van historische gebouwen en monumenten. Dit sluit aan bij beleefbaarheid en zichtbaarheid. Wat vindt u van deze ontwikkeling? Wat kunnen we nog meer doen dat bij dit doel aansluit.		
Goed idee, zorgt voor een betere zichtbaarheid.	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Plaats een qr code op het bord voor meer verhaallijn.	Nee	Op de informatieborden van de ANWB die worden geplaatst bij de historische gebouwen worden QR-codes geplaatst. Door het scannen komt men direct bij de toeristische website van de gemeente met meer informatie over het gebouw.
Niet te veel verschillende borden.	Niet van toepassing	We proberen uniformiteit aan te houden en gaan daarom alle bestaande borden eerst in kaart brengen voordat we nieuwe borden gaan plaatsen in het landschap.

Gesprekstafel: Overige onderwerpen

Reactie	Is er een aanpassing gemaakt?	Toelichting
Informatie over de monumenten voor toeristen en eigen inwoners toegankelijk maken.	Nee	We geven hier op verschillende manieren uitvoering aan, deze zijn ook opgenomen in visie. De beschrijving van elk gemeentelijk monument kan via de gemeentelijke website worden gedownload en is daarmee raadpleegbaar voor iedereen. Met Open Monumentendag wordt er via een programmaboekje en via de landelijke website informatiegegeven over de verschillende monumenten. Er worden informatieborden van de ANWB geplaatst om informatie te geven. Daarop is een QR-code gebruikt die verwijst naar meer informatie. Op Bezoek Hollands Kroon is een pagina gemaakt over de monumenten, deze kan in de toekomst worden aangevuld: https://www.bezoekhollandskroon.nl/te-doen/monumenten/.
Idee: kapel achter het klooster van Nieuwe Niedorp.	Nee	De gemeente kan een dergelijk initiatief mogelijk ondersteunen maar zal hier zelf geen directe uitvoering aan geven.
Bordjes op verschillende locaties ook bij de gemeentelijke monumenten die nu al in de gemeente zijn aangewezen. Alle locaties aanschrijven of ze een informatiebord willen.	Nee	De mogelijk wordt al geboden om een informatiebord van de ANWB aan te vragen voor historische gebouwen. Deze verschijnen geleidelijk aan in de gemeente waardoor de borden meer bekendheid krijgen. We zijn niet voornemens om elke potentiele locatie aan te schrijven.
Informatiebord bij de Dikke Paal in Nieuwe Niedorp. De historische vereniging kan informatie hierover leveren.	Nee	De gemeente verzorgt het plaatsen van informatieborden van de ANWB bij monumenten en historische gebouwen. Het zou een logische plek zijn om bij de Dikke Paal zo een bord te plaatsen. Wanneer men weer een bord kan aanvragen wordt aangekondigd via de gemeentelijke kanalen. Dan zal de historische vereniging hierop worden geattendeerd.
In ’t Veld is een gehele nieuwe woonwijk gebouwd en veel nieuwe bewoners zijn niet bekend met de geschiedenis van het dorp. Om de nieuwe generaties te betrekken moet je hen juist enthousiasmeren en interesse opwekken.	Nee	Er wordt gewerkt aan Canon van Hollands Kroon, dat geeft een toegankelijk overzicht van de geschiedenis van de gemeente. Om nieuwe bewoners te enthousiasmeren voor de plaatselijke geschiedenis van een dorp zien we ook een rol voor de historische verenigingen weggelegd die een netwerk hebben binnen het dorp. Daarnaast is het enthousiasmeren van nieuwe bewoners meteen een manier voor historische verenigingen om het ledenaantal of het aantal actieve vrijwilligers te vergroten.
Visie op erfgoed: investeren in onderwijs en jeugd zodat ze hier blijven wonen. Veel weten het niet wat er allemaal in hun directe omgeving is	Nee	De vier Kopgemeenten en de provincie Noord-Holland hebben het platform www.opkop.nl opgebouwd gericht op het behouden van jongeren in deze omgeving. Dit is met name gericht op de toekomstkansen die er zijn op gebied van leren, werken en wonen. Er is niet

gebeurd. Het gaat om spannende verhalen vertellen.		voor een erfgoedinsteek gekozen. Onder de kop ‘erfgoededucatie’ is opgenomen wat we als gemeente willen mbt het onderwijs en de jeugd in relatie tot erfgoed.
Educatie: leerkrachten motiveren om over de lokale omgeving te vertellen en te betrekken bij hun lessen.	Nee	Het is erg lastig om leerkrachten te motiveren om erfgoed in hun lessen te betrekken. In principe moet elke leerkracht hier aandacht aan besteden omdat het onderdeel is van het curriculum. Onder de kop ‘Erfgoededucatie’ is beschreven wat we als gemeente al aanbieden aan lesprogramma’s.
Leskisten zijn er maar scholen moeten al zo veel.	Niet van toepassing	Niet van toepassing.
Leerling moet het zelf willen: bijvoorbeeld omdat ze geïnteresseerd zijn als ze een werkstuk gaan maken.	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Je ugdburgemeester kan promotie maken voor ‘waar kom ik vandaan’ en kinderen jonger dan 18 jaar interviewen war wat ze doen en waar ze vandaag komen.	Nee	Suggestie wordt doorgestuurd in de gemeentelijke organisaties met de collega’s die zich bezighouden met de jeugdburgemeester.
Er wordt een samenwerkingsverband tussen de historische verenigingen gemist. Gepland samenkomen op andere monumenten dan met de opening van open monumentendag. Bijvoorbeeld gezamenlijk een Geschiedenisquiz van Hollands Kroon?	Ja	Het CPHK heeft een aantal bijeenkomsten georganiseerd waarbij de historische verenigingen werden uitgenodigd. We moedigen deze samenwerking aan tussen erfgoedorganisaties. Er is een extra kader opgenomen om dit te benadrukken.
Bij ieder evenement moet er een stukje aandacht zijn voor onze historie door in een programmaboekje bijvoorbeeld ook de geschiedenis te zetten of feitjes te geven over de omgeving.	Nee	Dat zou zeker erfgoed onder de aandacht brengen maar we gaan organisatoren hier niet toe verplichten.
Tegenwoordig zijn kinderen veel bezig op hun telefoon. Misschien een app of digitaal iets verzinnen?	Nee	Dat zou een idee kunnen zijn om kinderen met erfgoed in contact te brengen op een manier dat past bij hun leefwereld. We gaan uitzoeken wat een goed middel blijkt te zien, zie de uitwerking onder de kop ‘erfgoededucatie’.
In mei 2023 vloog een Lancaster oorlogsvliegtuig over Nieuwe Niedorp met de onthulling van het nieuwe oorlogsmonument. Dat was populier in het dorp en werd ook in facebookgroepen	Niet van toepassing	Niet van toepassing

gedeeld. Het mag daarom wel prikkelend zijn om de lokale geschiedenis interessant te maken.		
Kan Nieuwe Niedorp worden aangewezen als beschermd dorpsgezicht en daarmee de uitstraling extra beschermen?	Ja	De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft in 2009 besloten om niet meer nieuwe beschermde stads- en dorpsgezichten aan te wijzen. Hier is toe besloten omdat het belang van cultuurhistorische waarden steeds zwaarder werd meegewogen in bestemmingsplannen en de noodzaak voor het aanwijzen van nieuwe gezichten daarmee afnam. Hollands Kroon kiest voor een stimulerend monumentenbeleid waarin eigenaren toestemming dienen te geven voordat we overgaan tot aanwijzing. We zijn daarom niet voornemend om een deel van Nieuwe Niedorp de status van beschermd dorpsgezicht op te leggen. Dat past niet binnen een stimulerend monumentenbeleid. We kunnen we onderzoeken op welke wijze we eigenaren kunnen stimuleren om de karakteristieke gevels te behouden of terug te brengen aangezien gevels van grote invloed zijn op de uitstraling. Er is een uitwerking opgenomen onder thema 'Gebouwd Erfgoed' kop 'karakteristieke bebouwing'.
Wieringermeerboerderijen worden gesloopt en daarom beter worden beschermd. Tegelijkertijd moet de boer ook kunnen blijven boeren. Kijk daarom vooral naar de bedreigingen die op de Wieringermeerboerderijen afkomen. Dat zijn dus niet grote schuren die ernaast gebouwd worden ten behoeve van bedrijfsvoering.	Nee	Voordat we Wieringermeerboerderijen kunnen beschermen moeten we eerst inzicht hebben in de waarden van de boerderijen. Er is in de visie opgenomen dat we gaan werken aan een inventarisatie van de Wieringermeerboerderijen. Denk daarbij aan de Stolpenwaarderingskaart.
Inventariseer in wat er allemaal al is voor erfgoed in de gemeente voordat het weg is.	Nee	Er reeds al een inventarisatie gemaakt van karakteristieke gebouwen. Deze zijn benaderd voor de gemeentelijke monumentenstatus. Daarnaast is opgenomen in de visie dat we gaan onderzoeken of er meer gebouwen de status 'karakteristiek' verdienen.
Stolpen behouden.	Nee	Zie onder 'Agrarisch erfgoed' de kaders en uitwerkingen die speciaal voor stolpboerderijen zijn opgenomen.
In de visie is niet beschreven dat orde 3 stolpboerderijen mogelijk de bescherming krijgen van 'karakteristiek'. Waarom is hiervoor gekozen?	Nee	In de Stolpenwaarderingskaart is gekozen voor een waardering met een indeling in ordes van 0 tot en met orde 5. Orde 0 betekent dat de stolp al de monumentenstatus heeft. Orde 1 is monumentwaardig en orde 2 is karakteristiek/beeldbepalende stolp. In de visie is beschreven dat de eigenaren voor een boerderij in orde 1 worden benaderd voor de status van gemeentelijk monument omdat deze monumentwaardig zijn gewaardeerd. Boerderijen in orde 2 worden benaderd voor de aanduiding karakteristiek. Orde 3 is de grote groep stolpen van voor 1965 en komen vanwege deze waardering niet in aanmerking voor de status monument of aanduiding karakteristiek.

Financiële hulp bieden aan eigenaren om het erfgoed te behouden in de gemeente.	Nee	Gemeentelijke monumenteneigenaren kunnen gebruik maken van de subsidieregeling voor onderhoud- en restauratiewerkzaamheden. Op de gemeentelijke website staat een uitleg hoe zij dit kunnen aanvragen en kunnen ze ook direct een aanvraag doen: https://www.hollandskroon.nl/inwoners/erfgoed/subsidies-erfgoed. Eigenaren van een rijksmonument kunnen een subsidieaanvraag doen bij het Rijk. Eigenaren van een provinciaal monument kunnen een aanvraag doen bij de Provincie Noord-Holland.
Kennis delen tussen stolpeigenaren is waardevol. Kennis delen en verbindingen faciliteren door ook hier te bouwen aan een netwerk.	Ja	In de visie opgenomen dat we gaan onderzoeken of er behoefte is aan het opbouwen van een lokaal- of regionaal netwerk voor monumenteneigenaren. Hier is aan toegevoegd dat uiteraard ook stolpeigenaren zich hierbij kunnen aansluiten.
Fietstocht organiseren in de voetsporen van Jan Wolkers op Wieringen.	Nee	De gemeente kan mogelijk ondersteunend zijn in de vereniging die een fietstocht wil organiseren maar neemt hierin voorlopig niet het initiatief.
Postboot van Wieringen is terug in de gemeente. De boot kan overal heen varen en ook de oorspronkelijke route en kan daarmee het paradepaadje worden van de gemeente. De Haukes is en blijft de thuishaven. De gemeente zou de postboot moeten omarmen.	Ja	We zijn verheugd dat De Postboot die een belangrijke rol heeft gespeeld in de verbinding van Wieringen met het vaste land is teruggekomen naar de gemeente en kijken daarom ook uit naar de restauratie. In de visie is melding gemaakt van de Postboot onder ‘varend erfgoed’.
Gemeente brede organisatie van toeristische punten opzetten. Allemaal vrijwilligers.	Nee	Deze reactie kan mogelijk worden gebruik voor het samenstellen van de toeristische visie en is doorgestuurd binnen de gemeentelijke organisatie.
Toeristen op de fiets willen geïnformeerd worden over de afsluitdijk en andere bezienswaardigheden in het VVV kantoor in Den Oever.	Nee	Deze reactie kan mogelijk worden gebruik voor het samenstellen van de toeristische visie en is doorgestuurd binnen de gemeentelijke organisatie.
Een fysieke kaart van Hollands Kroon maken ter toeristische promotie, kan van hard plastic om mensen de duiding te geven waar ze precies zijn. Campingeigenaren et cetera kunnen deze dan zelf ophangen.	Nee	Deze reactie kan mogelijk worden gebruik voor het samenstellen van de toeristische visie en is doorgestuurd binnen de gemeentelijke organisatie.
Fenomeen afsluitdijk en de Zuiderzeewerken als toeristisch aantrekkelijke punten en associatie maken van dit watererfgoed. Faciliterend naar de toeristen zijn.	Nee	De projecten binnen de Zuiderzeewerken zijn van grote impact geweest op onze gemeente. We willen hier dan ook feestelijk bij stil staan door een toeristisch themajaar te organiseren. Er is een uitwerking opgenomen in de visie onder ‘erfgoedtoerisme’.

Opbrengsten Platform Denk Mee

Gedurende drie weken kon iedereen een reactie achterlaten via het digitale platform Denk Mee. Het is mogelijk om daarbij een document toe te voegen. Hier is twee keer gebruik van gemaakt. De reacties zijn in dit verslag geanonimiseerd.

1. Prachtige visie!

Geplaatst op: 19 mei 2023

Reactie	**Is er een aanpassing gemaakt?**	**Toelichting**
Alles doorgelezen en ik ben er erg tevreden mee! Ook het laten terugkeren van de "Woalkes" op Wieringen zal een mooie landschappelijke aanvulling zijn. Mag ik u erop wijzen dat "Tuunwoalkes" fout is, dit is de benaming op Texel voor de walletjes. In het Wierings en daarmee de originele naam is het alleen "Woalkes", **zonder** "Tuun".	Ja Zie aanpassing	De schrijfwijze van het rapport 'Tuinwallen op Wieringen – mogelijkheden voor herstel en beheer' van Ten Haaf en Bakker is aangehouden, zij gebruiken de term Tuinwallen. 'Woalkes' is toegevoegd in de visie als tweede benaming.

2. Opmerkingen/Aanvullingen Wieringermeer

Geplaatst op: 23 mei 2023

Reactie	**Is er een aanpassing gemaakt?**	**Toelichting**
Pagina 9: Het verkavelingsplan was hoofdzakelijk gericht op agrarisch gebruik van de gronden.	Ja	De tekstsuggestie is overgenomen.
Pagina 9: De rijksoverheid was, met de Wieringermeerdirectie als uitvoerend orgaan, verantwoordelijk voor de ontginning en de inrichting van de Wieringermeerpolder maar ook voor de maatschappelijke opbouw.	Ja	De tekstsuggestie is overgenomen.

In het verkavelingsplan voor de Wieringermeer werd een standaard kavelgrootte vastgesteld van 20 ha. Hiermee konden weidebedrijven van 20-40 ha en akkerbouwbedrijven van 40-60 ha worden gesticht. Na de ontginning en het in cultuur brengen van de gronden werden vanaf 1934 de eerste kavels met boerderijen uitgegeven aan pachters die afkomstig waren uit verschillende delen van Nederland. De boerderijen werden ontworpen door de Bouwkundige-afdeling van de Wieringermeerdirectie. Het ontwerp van de nieuwe boerderijen werd een van eigenschappen van de Friese, de Saksische, de Noordhollandse typen en de boerderijen op de Zuidhollandse eilanden. Dit type paste in de keten van boerderijtypen langs de kust van Zeeland tot Denemarken. Om de voordelen van seriebouw ten volle te benutten en de bouwkosten te drukken werden vanaf 1936 vijf standaardtypen boerderijen ontwikkeld. Met deze vijf typen kon men een bedrijfsgebouw ontwerpen wat juist overeenkwam met de bodemgeschiktheid (gras en/of akkerbouwland) en het uitgifteplan (kavelgrootte).		
Pagina 9: Wieringerwerf: bestuurscentrum en Middenmeer: handelscentrum.	Ja	Deze aanpassingen is doorgevoerd in de visie.
Pagina 9: Over het algemeen het type bedrijf. Bouwjaar niet, wel is duidelijk dat alle oorspronkelijke boerderijen dateren uit de periode 1931 – 1941.	Ja	Aangepast dat alleen het type boerderij men kan herleiden van de architectuur.
Pagina 20: En kon de boerderij worden afgestemd op de kavelgrootte en grondsoort.	Ja	Aanpassing gedaan.

3. Reactie erfgoedvisie
Geplaatst op: 23 mei 2023 namens de Stichting het Cuypersgenootschap

Reactie	Is er een aanpassing gemaakt?	Toelichting
De Stichting het Cuypersgenootschap is blij met de nieuwe erfgoedvisie. Deze bevat veel goede elementen. Wij zijn echter ook kritisch. Het monumentenbeleid van Hollands Kroon heeft namelijk veel last van het feit dat panden tot op heden alleen monument kunnen worden op vrijwillige basis. Dit levert een wisselend resultaat op. Er zijn redelijk wat panden aangewezen tot monument, maar ook zijn diverse belangrijke panden niet aangewezen, simpelweg op basis van een weigering van een eigenaar. Deze panden kunnen nog steeds vrij eenvoudig gesloopt worden. Het is nu tijd om dit beleid te evalueren en te onderzoeken hoe – in lijn met beleid elders – een effectiever aanwijzingsbeleid kan worden ontwikkeld. Wij verzoeken u dit te betrekken bij de uitwerking van de erfgoedvisie.	Nee	Het aanwijzen van monumenten doen we op basis van de Erfgoedverordening gemeente Hollands Kroon. In artikel 3 lid 6 is de bepaling opgenomen dat er niet tot aanwijzing over kan worden gegaan als er geen instemming is van de eigenaar. De procedure tot aanwijzing wordt dan niet voortgezet. Het verplicht opleggen van de monumentenstatus past niet binnen een stimulerend monumentenbeleid. Er is daarom voor gekozen om de Erfgoedverordening niet te wijzigen. Iedere eigenaar van een kandidaat gemeentelijk monument is de mogelijkheid aangeboden om in gesprek te gaan.

4. Erfgoedvisie Hollands Kroon

Geplaatst op: 26 mei 2023 namens Heemschut Commissie NH

Reactie	Is er een aanpassing gemaakt?	Toelichting
De aanwijzing van monumenten mag niet afhangen van de eigenaar. De aanwijzing moet een dwingender karakter hebben. Als een eigenaar geen aanwijzing wil, dan kan hier bezwaar tegen aangetekend worden.	Nee	Het aanwijzen van monumenten doen we op basis van de Erfgoedverordening gemeente Hollands Kroon. In artikel 3 lid 6 is de bepaling opgenomen dat er niet tot aanwijzing over kan worden gegaan als er geen instemming is van de eigenaar. De procedure tot aanwijzing wordt dan niet voortgezet. Het verplicht opleggen van de monumentenstatus past niet binnen een stimulerend monumentenbeleid. Er is daarom voor gekozen om de Erfgoedverordening niet te wijzigen. Iedere eigenaar van een kandidaat gemeentelijk monument is de mogelijkheid aangeboden om in gesprek te gaan.
Er kunnen veel meer monumenten en karakteristieke objecten aangewezen worden.	Nee	We blijven eigenaren wijzen op de mogelijkheden en voordelen om hun woning aan te wijzen als gemeentelijk monument. Daarnaast is in de visie opgenomen dat we gaan uitzoeken welke gebouwen nog meer de

		status en bescherming via een bouwaanduiding ‘karakteristiek’ verdienen.
Op pagina 12 staat dat de cultuurhistorische waardenkaart **kan** worden verankerd in het omgevingsplan. Dit **moet** verankerd worden in het omgevingsplan omdat het anders niet zichtbaar is in de digitale kaart omgevingsvisie en dan dus geen doorwerking heeft.	Nee	De cultuurhistorische waardenkaart moet na het opstellen worden voorgelegd aan de gemeenteraad voor vaststelling. Het is aan onze gemeenteraad om hierover een besluit te nemen. Als de kaart wordt vastgesteld dan zal deze inderdaad in het omgevingsplan worden verankerd. Door de laatste zin is dit wellicht verwarrend en wordt het als optioneel beschouwd, wat het niet is na vaststelling. Daarom is ervoor gekozen om de zin weg te laten om verwarring te voorkomen. **Uitwerking >** We zetten de cultuurhistorische waarden op één kaart. In een oogopslag is dan duidelijk waar de cultuurhistorische waarden zich bevinden of verborgen zijn in het landschap. ~~De cultuurhistorische waardenkaart kan worden verankerd in het omgevingsplan.~~
De goede integratie van de visie op erfgoed in de gemeentelijke Omgevingsvisie is niet in de Uitvoeringsagenda opgenomen. Lijkt ons een belangrijk actiepunt, gezien de magere paragraaf erfgoed in de omgevingsvisie. Er zou meer aandacht moeten komen voor het vertalen van de erfgoed visie in omgevingsvisie en omgevingsplan.	Ja	Na vaststelling van de Erfgoedvisie wordt deze onderdeel van de Omgevingsvisie. Dit is als volgt beschreven in de visie op pagina 4: *Binnen de bestaande landelijke- en regionale kaders kunnen we gemeentelijke kaders stellen. Kaders om erfgoed te beschermen hebben impact op de fysieke leefomgeving. We zorgen daarom voor een goede integratie van de visie op erfgoed in de gemeentelijke Omgevingsvisie.* De laatste zin is toegevoegd aan de uitvoeringsagenda voor de duidelijkheid, maar het is inherent aan het vaststellen van nieuwe beleid dat van invloed heeft op de fysieke leefomgeving.
Erfgoed kan een goede inspiratie zijn voor gebiedsontwikkeling. Daar lezen wij eigenlijk niets over.	Nee	Dit is beschreven onder het thema ‘Ontstaansgeschiedenis’ op volgende wijze: *De gebiedsspecifieke kwaliteiten dienen als uitgangspunten voor de omgang met erfgoed en ter inspiratie bij nieuwe ontwikkelingen in Hollands Kroon.*

Reactie op bericht 4: Erfgoedvisie Hollands Kroon		
Geplaatst op: 6 juni 2023		
Reactie	**Is er een aanpassing gemaakt?**	**Toelichting**

De gemeente Hollands Kroon probeert inmiddels enige tijd om een gemeentelijk monumentenbeleid te voeren. Dat is een grote verbetering met voorgaande jaren. Helaas heeft dit door het gevoerde aanwijzingsbeleid niet geleid tot een gemeentelijk monumentenbestand van enige omvang. Er zijn meer dan 150 eigenaren aangeschreven, terwijl er toe nu toe slechts zo'n 25 gemeentelijke monumenten zijn. Belangrijke monumentale panden zijn afgevallen, omdat de eigenaren geen monumentenstatus ambieerden. Het is duidelijk: het beleid deugt niet. Ik sluit mij daarom aan bij de opmerkingen van Heemschut Commissie NH. De aanwijzing van monumenten mag niet uitsluitend afhangen van de eigenaar en moet een dwingender karakter hebben. Als een eigenaar geen aanwijzing wil, dan kan hier vervolgens bezwaar tegen aangetekend worden. Vrijwel alle andere gemeenten in Nederland hanteren een dwingender aanwijzingsbeleid. Dat leidt wel tot een groot aantal gemeentelijke monumenten. Opvallend is dat dit niet tot veel ontevreden eigenaren leidt. Naast een beter aanwijzingsbeleid moet de voorlichting naar potentiele monumenteigenaren en andere inwoners sterk worden verbeterd. Het is te simpel om te zeggen: "O, je wilt niet? Prima, hoor." Het belang van een gedegen monumentenbeleid moet serieus worden uitgedragen, evenals de voordelen die een monumentenstatus kan hebben voor de eigenaren. De nergens op gebaseerde angst dat zij niets meer mogen veranderen aan hun pand moet worden weggenomen. Een gemeente die serieus trots is op het gemeentelijke erfgoed en daadwerkelijk belang hecht aan het in stand houden daarvan, mag zich er niet zo gemakkelijk van afmaken.	Nee	Het aanwijzen van monumenten doen we op basis van de Erfgoedverordening gemeente Hollands Kroon. In artikel 3 lid 6 is de bepaling opgenomen dat er niet tot aanwijzing over kan worden gegaan als er geen instemming is van de eigenaar. De procedure tot aanwijzing wordt dan niet voortgezet. Het verplicht opleggen van de monumentenstatus past niet binnen een stimulerend monumentenbeleid. Er is daarom voor gekozen om de Erfgoedverordening niet te wijzigen. Iedere eigenaar van een kandidaat gemeentelijk monument is de mogelijkheid aangeboden om in gesprek te gaan.

5. Ik heb geen idee maar wel wat vragen

Geplaatst op: 29 mei 2023 door de Voorzitter Stichting Vrienden van de Hippolytuskerk

Reactie	**Is er een aanpassing gemaakt?**	**Toelichting**

Pag 17: 'We faciliteren de organisatie van Open Monumentendag in Hollands Kroon'. ---- Wat houdt dat in, behalve publiciteit? Monumentenschildje: leidt helaas niet direct tot de specifieke info van het monument waar je staat.	Nee	De afgelopen twee jaar heeft de gemeente het voortouw genomen in de organisatie van Open Monumentendag en is er een comité met vrijwilligers gevormd. We faciliteren de bijeenkomsten en dragen actief bij in de uitvoering.
Pag 18: 'Kerkeigenaren hebben een vast aanspreekpunt bij de gemeente voor al hun vragen'. ---- De Stichting Vrienden van de Hippolytuskerk is geen eigenaar maar streeft wel in hoge mate het behoud van de cultureel-historische waarde van het gebouw na. Mag onze stichting ook een aanspreekpunt hebben?	Nee	De Stichting Vrienden van Hippolytuskerk heeft raakvlakken met verschillende beleidsterreinen: toerisme, kunst en cultuur en erfgoed. Maar soms misschien ook met de buitendienst of andere teams van de gemeentelijk organisatie. Jullie kunnen altijd contact opnemen met de gemeente. Er is nu al contact met de erfgoedambtenaar, die verwijst jullie ook graag door naar de juiste personen.

6. Input vereniging De Wieringer Molens

Geplaatst op: 5 juni 2023

Reactie	**Is er een aanpassing gemaakt?**	**Toelichting**
Pagina 4: Voeg toe achter eendenkooien: ....en molens. Rationale: In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie NH worden molens met hun biotoop ook benoemd als belangrijk ontwikkelprincipe	Ja	Molens is als voorbeeld toegevoegd aan de opsomming.
Pagina 5: Gemist wordt museale verzamelingen. Rationale: museale verzamelingen maken ook deel uit van erfgoed. In diverse kernen zijn lokale musea te vinden met erfgoedverzamelingen	Ja	Musea en historische verzamelingen zijn onderdeel van het thema ‘beleefbaarheid en zichtbaarheid’. Op pagina 5 is geen toevoeging gedaan maar binnen het thema ‘Beleefbaarheid en zichtbaarheid’ is naast musea nog expliciet verzamelingen toegevoegd.
Pagina 6: Deze paragraaf is algemeen van aard en geeft context voor de Erfgoedvisie. De ontstaangeschiedenis op zich zou ook als een kwaliteit kunnen worden aangemerkt. Een daarbij passend kader kan zijn dat de gemeente het vastleggen en verspreiden van de lokale ontstaansgeschiedenis stimuleert en ondersteunt. De uitwerking zou kunnen bestaan in het subsidiëren van initiatieven om de lokale geschiedenis vast te leggen (door bv historische verenigingen) in bijvoorbeeld een website waarin op een kaart de verhalen zijn aan te klikken. Op deze manier krijgt de ontstaansgeschiedenis ook inhoud en blijft behouden voor de toekomst.	Nee	De ontstaansgeschiedenis wordt opgenomen in de omgevingsvisie. Dat de gemeente aandacht heeft voor het verspreiden van kennis over de lokale geschiedenis wordt in het thema ‘Beleefbaarheid en zichtbaarheid’ geduid, hierin zijn ook de uitwerkingen opgenomen wat de gemeente doet. Initiatieven van bijvoorbeeld historische verenigingen die bijdragen aan het cultuurhistorisch besef kunnen subsidie aanvragen bij de Hollands Kroonse Uitdaging. Daarnaast komen sommige activiteiten van erfgoedorganisaties in aanmerking voor de activiteitensubsidie.

Pagina 6: Voeg alinea tussen: Op Wieringen hebben 10 poldermolens en 4 korenmolens gestaan. Momenteel resteren nog slechts twee beeldbepalende historische korenmolens bij de dorpskernen van Hippolytushoef (gebouwd 1851) en Den Oever (gebouwd 1654). Deze molens zijn te bezoeken, waar vrijwillige molenaars het oerhollandse ambacht nog steeds uitoefenen	Nee	Verspreid over Hollands Kroon hebben vele (polder)molens gestaan. En natuurlijk zijn er ook historische molens die nog altijd bestaan. In de visie benoemen we deze niet specifiek en worden ook niet uitgelicht, dat is ook niet gedaan bij bijvoorbeeld boerderijen of kerken. Er is onvoldoende plaats om de waardevolle objecten allemaal uit te lichten waarbij we mogelijk ook objecten vergeten. Op deze kaart zijn alle monumenten inzichtelijk gemaakt.
Pagina 6: In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie NH zijn amibtie en ontwikkelprincipes opgenomen. In hoeverre worden deze hier overgenomen of samengevoegd?	Nee	De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie is regelgeving van de provincie. Hieraan moet worden getoetst door de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen. Onder 'Waarom een visie op erfgoed' is dit beschreven. In de visie wordt dit niet een op een overgenomen omdat dit al staand beleid is.
Pagina 6: Voeg alinea tussen: De beide korenmolens zijn historische iconen en beeldbepalende elementen in en nabij de dorpskernen van Hippolytushoef en Den Oever	Nee	Zie voorgaande opmerkingen, kerktorens zijn ook historische iconen en beeldbepalende elementen. In de visie is er onvoldoende ruimte om deze allen te benoemen. De monumentenstatus van de beide molens geeft het belang aan.
Pagina 6: Gemist wordt dat de provincie het voormalig eiland Wieringen heeft aangemerkt als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), Dit heeft enige restricties tot gevolg.	Nee	Het Bijzonder Provinciaal Landschap is regelgeving van de provincie. Hieraan moet worden getoetst door de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen. Onder 'Waarom een visie op erfgoed' is dit beschreven en een opsomming gemaakt van de gebieden die aangewezen BPL zijn. In de visie wordt dit niet een op een overgenomen omdat dit al staand beleid is.
Pagina 7: Voeg toe: In Niedorp zijn staan historische windmolens, die beeldbepalende elementen vormen in het landschap	Nee	Zie voorgaande opmerkingen, in Niedorp zijn er vele beeldbepalende elementen en gebouwen zoals het Klooster, voormalige raadhuis Prins Maurits of kerkgebouwen. De visie is niet de plek om deze allen afzonderlijk te benoemen.
Pagina 8: Molen De Hoop is de enige overgebleven historische windmolen die vroeger de Wieringerwaardpolder droogmaalde.	Nee	Dit is al in de visie beschreven onder de ontstaansgeschiedenis van de Wieringerwaardpolder: '*Vijf molens zorgden samen voor de bemaling van de polder, alleen Molen de Hoop is hiervan overgebleven.'*. Er is voor gekozen om deze expliciet te benoemen vanwege de rol bij het bemalen van de polder.
Pagina 11: Zijn de resten van molens (bv bij Kolhorn en Waard Nieuwland opgenomen in de beleidskaart Archeologie?		De Archeologische Beleidskaart kan worden geraadpleegd via de gemeentelijke website: https://www.hollandskroon.nl/inwoners/erfgoed/archeologie of op perceelniveau via deze kaart. De molenresten van de molen Polder

		Waard Nieuwland is hierin opgenomen maar ook de Waardpolder aan de P van der Sterrweg is hierin vermeld en daaraan is een beschermingsregime van de hoge archeologische waarden gekoppeld.
Pagina 12: Door de Provincie NH is Wieringen aangemerkt als BPL. Dat is niet terug te vinden in de Waardenkaart	Nee	Zie voorgaande opmerking. Het Bijzonder Provinciaal Landschap is regelgeving van de provincie. Hieraan moet worden getoetst door de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen. Onder 'Waarom een visie op erfgoed' is dit beschreven en een opsomming gemaakt van de gebieden die aangewezen BPL zijn. In de visie wordt dit niet een op een overgenomen omdat dit al staand beleid is.
Pagina 12: Molenrestanten bij Kolhorn en Waard Nieuwland dienen in deze kaart opgenomen te worden	Nee	Archeologie West-Friesland heeft destijds de Archeologische Beleidskaart opgesteld, hierin zijn de molenresten opgenomen. Zij zijn dus bekend met deze gegevens. Voor een Cultuurhistorische waardenkaart is het gebruikelijk om deze molenresten ook op te nemen.
Pagina 12: In het erfgoedbelantingstool is niet opgenomen over de molenbiotoop, terwijl in de Verordening Fysieke Leefomgeving, het Groenstructuurplan en de bestemmingsplannen hiervoor wel kader zijn opgenomen. Dit zal op elkaar afgestemd moeten worden. De vereniging De Wieringer Molens kan een tekstvoorstel helpen voorbereiden.	Nee	Deze reactie wordt in de gemeentelijke organisatie doorgestuurd naar het team dat verantwoordelijk is voor de erfbeplantingstool.
Pagina 15: De gemeente kan helpen bij het in goede staat houden van de monumenten (gemeentelijk en rijks) door op incidentele basis (deel-)subsidies te verstrekken bij projecten (groot onderhoud en restauratie) die nodig zijn in het kader van instandhouding.	Nee	Gemeentelijke monumenteneigenaren kunnen gebruik maken van de subsidieregeling voor onderhoud- en restauratiewerkzaamheden. Op de gemeentelijke website staat een uitleg hoe zij dit kunnen aanvragen en kunnen ze ook direct een aanvraag doen: https://www.hollandskroon.nl/inwoners/erfgoed/subsidies-erfgoed. Eigenaren van een rijksmonument kunnen een subsidieaanvraag doen bij het Rijk. Eigenaren van een provinciaal monument kunnen een aanvraag doen bij de Provincie Noord-Holland.
Pagina 16: De vereniging De Wieringer Molens heeft een dropbox omgeving opgezet met veel informatie over instandhouding van molens, dat ook veel informatie bevat die bruikbaar is voor andere (houten) monumenten.	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Pagina 18: In bebouwd gebied is de 1/100 regel erg restrictief. De vereniging De Hollandsche Molen hanteert de molenbiotoopformule. In bebouwd gebied zou kunnen worden aangesloten bij de	Nee	We houden net zoals de provincie vast aan de 1 op 100 regel voor het landelijke gebied.

biotoopformule waarbij de n-actor voor ruw gebied gehanteerd kan worden. Dit biedt meer mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen en geeft een meer reële benadering		
Pagina 18: De regels voor beplanting dienen opgenomen te worden in het Erfbeplantingstool.	Nee	Zie voorgaande opmerking: deze reactie wordt in de gemeentelijke organisatie doorgestuurd naar het team dat verantwoordelijk is voor de erfbeplantingstool.
Pagina 18: Gemist wordt een uitwerking: Uitwerking: Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de molenbiotoop, waarbij niet wordt voldaan aan de rekenregel zijn vergunningsplichtig	Nee	De molenbiotoop wordt nu beschermd via het bestemmingsplan, dat zal straks in het omgevingsplan een plaats krijgen. Er is geen uitwerking benodigd omdat het geen nieuwe uitwerking vraagt: we toetsen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen aan het geldende beleid.
Pagina 22: Bewegwijzering vanaf de randen van de kernen en dorpen naar monumenten, die open zijn voor bezoek, kan helpen om de toerist en recreant naar de monumenten te krijgen.	Nee	De reactie kan worden meegenomen in de toeristische visie om uniformiteit in bewegwijzering te behouden.
Pagina 25: In de opsomming wordt de bescherming van de windvang van molens met de 1/100-regel gemist.	Nee	Dit is een overzicht van de uitvoeringsagenda. Kaders worden niet opgenomen in

7. Instandhoudingsplicht gebouwd erfgoed

Geplaatst op: 7 juni 2023

Reactie	**Is er een aanpassing gemaakt?**	**Toelichting**
Onder het hoofdstuk Gebouwd Erfgoed kopje instandhoudingsplicht: Voeg toe: De gemeente Hollands Kroon is eigenaar van verschillende monumenten. Kader: De gemeente draagt zorg voor een adequate en tijdige instandhouding in overleg met de beheerders. Uitwerking: De gemeente inspecteert de staat van de monumenten periodiek, stelt instandhoudingsplannen op en draagt zorg voor de tijdige uitvoering van het benodigde onderhoud.	Ja	Het klopt dat er een aantal monumenten in eigendom zijn van de gemeente. Dit was nog niet als zodanig benoemd in de visie en is nu toegevoegd onder de kop ‘monumenten’. Er is geen uitwerking toegevoegd omdat het onderhoud van deze monumentale gebouwen behoort tot het onderhoud en beheer van het gemeentelijk vastgoed. De gebruikers van het gemeentelijk vastgoed in eigendom van de gemeente worden op de hoogte gehouden van het geplande onderhoud. De gemeente is eigenaar van de gebouwen en moet daardoor automatisch voldoen aan de instandhoudingsplicht.

De gemeente draagt zorg voor de planning, aanbesteding, uitvoering en begeleiding van groot onderhoud en restauratie. De gemeente draagt zorg voor de financering van de instandhouding (klein o derhoud, groot onderhoud en restauratie) van de monumenten die zij in eigendom heeft, ondermeer door het tijdig aanvragen van subsidies en bijdragen van fondsen.		

Opbrengsten op andere wijze

In twee gevallen is het niet gelukt om de reacties achter te laten op het platform Denk Mee. Het is niet de bedoeling dat inwoners worden uitgesloten van de mogelijk om te participeren door het gebruik van dit platform. De reacties zijn daarom alsnog meegenomen.

8. Erfgoed van de oorlog

Ingediend via de mail: Op maandag 5 juni 2023 heeft een inwoner onderstaande reactie toegestuurd via de mail. Het is niet gelukt om digitaal te reageren via het platform.

Reactie	**Is er een aanpassing gemaakt?**	**Toelichting**
Met belangstelling heb ik de concept erfgoedvisie van de gemeente Hollands Kroon gelezen, mooie opzet met veel erfgoed onderdelen. Ik mis echter 'oorlogsmonumenten vertellen' in dit concept; erfgoed van de oorlog komt nog wel aan de orde bij erfgoededucatie, met het luchtoorlog lespakket. Oorlogsmonumenten vertellen heeft natuurlijk een prachtig podium op de website van gemeente, meer dan 4400 weergaven via het you tube kanaal en dat gaat rustig verder, was ook te zien, veelvuldig op regio TV, en nu ook nationaal via website comite 4 en 5 mei! Maar het zo mooi zijn, naar mijn mening, dat oorlogsmonumenten vertellen een plek zou hebben in het programma erfgoededucatie; het projectplan sluit hier naadloos op aan.	Ja	In het project 'Oorlogsmonumenten vertellen' zijn de verhalen van nabestaanden en ooggetuigen vastgelegd op beeld. Deze video's zijn waardevol omdat door het verstrijken van tijd sommige verhalen niet meer verteld kunnen worden in de toekomst als mensen komen te overlijden. Dit is als voorbeeld toegevoegd onder het thema 'Beleefbaarheid en zichtbaarheid' onder kop 'Het verhaal van Hollands Kroon' omdat de verhalen niet alleen voor het onderwijs worden gebruikt maar voor iedereen interessant zijn.

9. Draagkracht & draagvlak

Gesprek: Op 7 juni heeft er een bezoek plaatsgevonden waar de inwoner mondeling zijn reactie heeft gegeven op de visie. Van dit gesprek zijn de volgende aantekeningen gemaakt.

Reactie	Is er een aanpassing gemaakt?	Toelichting
Een stimulerend monumentenbeleid is als er meer kennis en informatie wordt overgedragen aan inwoners. Dan krijg je draagvlak en gaat men het belang ervan inzien om het erfgoed te behouden. Kennisoverdracht moet gericht zijn op meerdere doelgroepen. De belangrijkste doelgroep zijn de kinderen en eigenaren van historische gebouwen (specifiek stolpeigenaren). Maar maatschappelijk breed zou er meer kennis over erfgoed moeten komen. Goede zaak dat de gemeente de eigenaren niet dwingt om een monument te worden. Dat is niet stimulerend.	Nee	Kennisoverdracht naar inwoners, toeristen en jongeren en kinderen is opgenomen onder het thema 'beleefbaarheid en zichtbaarheid'. We gaan hier op verschillende wijze uitvoering aan geven. Daarnaast gaan we onderzoeken of er behoefte is aan kennisoverdracht tussen monumenteneigenaren. Het idee om te bouwen aan een netwerk is beschreven onder het thema 'gebouwd erfgoed'.
De gemeente heeft als taak om het erfgoed te ondersteunen en versterken. Je moet vooral leuke dingen gaan doen op plekken zodat mensen er graag komen. Lezingen organiseren bijvoorbeeld.	Nee	Deze reactie past binnen de rode draad van het beleid voor erfgoed: we willen een stimulerend beleid. Een van de leuke dingen waarmee we erfgoed op de kaart zetten
De Vrienden van de Stolp hebben een community opgezet. Eigenaren kunnen kennis met elkaar delen en uitwisselen en hier wordt veel gebruik van gemaakt en is heel nuttig. Kennis overdragen van eigenaar op eigenaar is heel belangrijk. Een community opzetten op Hollands Kroon niveau zou goed kunnen. Maar het moet wel van onderop komen, gemeente kan het enkel faciliteren en stimuleren dat mensen met elkaar in contact komen. Met als resultaat dat de community zich met elkaar gaat verbonden voelen en uiteindelijk zal je dat als samenleving voelen.	Ja	In de visie is opgenomen dat we gaan onderzoeken of er behoefte is aan het opzetten van een netwerk voor monumenteneigenaren. Hier stond niet bij vermeld een dergelijk netwerk ook voor stolpeigenaren nuttig kan zijn. Dit is toegevoegd aan de visie.
Perspectief voor de stolpboerderijen wordt geboden als er nieuwe functies planologisch worden toegestaan. Daar zit de toekomst! Dit moeten gepaste en kwalitatieve functies zijn die passen bij het gebouw en de omgeving. Wat dan precies kwalitatieve functies zijn moet worden beoordeeld. Een beeldkwaliteitsplan is een goed instrument om te vereisen om deze functies goed in te passen in en rond de stolpboerderij.	Nee	In de Beleidsregels Verordening Fysieke Leefomgeving zijn randvoorwaarden opgesteld waaronder splitsen van een boerderij in meerdere wooneenheden wordt toegestaan, een goede uitstraling van het boerenerf is hier onderdeel van.
De landschap typologieën zijn ook beschreven door het Waddenfonds. Daar is ook het landschap voor de inpoldering van de polders beschreven. De Anna Paulownapolder is beschreven onder de	Nee	Het krekensysteem van het Oude Veer is opgenomen als kwaliteit in de beschrijving van Anna Paulowna onder het thema: ontstaansgeschiedenis.

ontstaansgeschiedenis, daarin het krekensysteem van het Oude Veer en het zwin nog nader toelichten.		

Conclusie participatietraject

In de periode van 17 mei 2023 tot en met 7 juni 2023 werden de reacties verzameld op het eerste concept van de Erfgoedvisie Hollands Kroon. Tijdens de participatiebijeenkomst van 23 mei 2023 zijn reacties verzameld met behulp van het concept als bespreeknotitie.

Aantal participanten

Op de bijeenkomst waren ongeveer 55 aanwezigen. Daarnaast was het gedurende deze periode mogelijk om een reactie achter te laten via het digitale participatieplatform Denk Mee. Er zijn zeven verschillende mensen die een reactie hebben achtergelaten op het platform Denk Mee. Tenslotte zijn de reacties van twee mensen via andere wijze meegenomen in het participatietraject. Dat maakt dat er ongeveer 60 mensen hebben gereageerd op en/of meegedacht over het concept Erfgoedvisie Hollands Kroon.

Representativiteit

Monumenteneigenaren, historische verenigingen, musea en andere erfgoedcontacten hebben expliciet een uitnodiging ontvangen voor de participatiebijeenkomst. Daarnaast heeft iedereen bericht gehad die heeft gereageerd bij een vorig erfgoed gerelateerd project op Denk Mee genaamd 'Nieuwe gemeentelijke monumentenlijst: Deel uw ideeën'. Via de (sociale media) kanalen van Hollands Kroon zijn nieuwsberichten gedeeld met de uitnodiging om deel te nemen aan het participatietraject. Uit de opbrengsten van het participatietraject blijkt dat met name mensen hebben gereageerd die geïnteresseerd zijn in erfgoed en de opvatting hebben dat erfgoed moet worden beschermd en zichtbaar gemaakt moet worden. Dat komt overeen met de positieve sfeer gedurende de participatiebijeenkomst. Maar door de manieren waarop mensen zijn uitgenodigd voor het participatietraject zijn met name mensen bereikt dit affiniteit hebben met het onderwerp. Er is daardoor geen tegengeluid vertegenwoordigd geweest of zijn er opvattingen gedeeld dat erfgoed minder aandacht behoeft.

Er zijn geen gegevens verzameld over de participanten. Dat maakt dat er geen uitspraak kan worden gedaan of er een geografische spreiding is geweest en elk gebied in Hollands Kroon evenredig is gerepresenteerd in dit participatietraject.

Doel

Het participatietraject had het doel om een inhoudelijk en kwalitatief goede erfgoedvisie te maken. Er zijn 39 verschillende aanpassingen gedaan in het concept Erfgoedvisie van 16 mei. Dat heeft geleid tot de definitieve versie. Hieruit trekken we de conclusie dat de visie kwalitatief beter is geworden door de geleverde input.